SOLDATUL

Nr. 259 | APARE MARȚEA, JOIA și SAMBĂTA | Foaie de lămuriri și informații pentru ostași | REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA STR. SĂRINDAR Nr. 5-7-9 BUCUREȘTI

BRAVA AVIAȚIE REGALĂ ITALIANĂ

La 28 Martie 1923 se înființa, printr'un decret al Ducelui, aviația modernă a Italiei. Era numai la câteva luni dela marșul asupra Romei și înscăunarea regimului fascist și unul din primele acte mari ale uriașei opere de organizare și reconstrucție a Italiei noui sub semnul genialului mussolinian. Cu excepționala sa putere de pătrundere al lucrurilor, Benito Mussolini a înțeles rolul covârșitor, pe care aviația îl va juca în vremea noastră, atât ca factor de propășire în timp de pace, cât și ca principală armă de război, și a pus întreaga energie creatoare fascistă în slujba acestei realizări. Vechiul regim lăsase complet dezorganizată aviația italiană, ca de altfel aproape toate celelalte compartimente ale organizației naționale italiene. Zestrea aviatică a Regatului italian se alcătuia din 70 aparate de model vechiu și de un foarte redus personal navigant și tehnic.

Astăzi, după douăzeci de ani aviația italiană stă printre cele dintâi forțe aeriene ale lumei prin calitatea producției și cantitatea ei în raport cu numărul populației, prin performanțele excepționale realizate și bravura piloților.

In urma decretului din 28 Martie 1923 au fost înființate din nou ori adaptate și aduse în stare de satisfăcătoare funcționare numeroase fabrici de motoare și piese de avion; au fost create sute de școli pentru formarea personalului de sbor sau de mecanică aeriană; s'au organizat și s'au sporit mereu serviciile aviației civile și militare, cu bine înzestrate laboratoare de cercetare științifică în toate sensurile. Rezultatele au fost văzute imediat și au fost surprinzătoare, în numeroasele premii de întâietate cucerite de aparatele și sburătorii Italiei la concursurile aviatice internaționale și în glorioasele raiduri de performanță, în care raidul transatlantic condus de regretatul general Balbo e încă în amintirea tuturor.

Cu această formidabilă organizație, Italia a adus în cumpăna războiului o considerabilă forță combativă, care cântărește greu și constitue una din cele mai de seamă contribuții ale fascismului la realizarea marei biruințe de mâine. In 32 de luni de război aviația italiană se încununează cu 10 mari bătălii aeriene câștigate în spațiul mediteranian, și înscrie în cartea ei de aur 2.300 avioane inamice doborîte sigur, cifră care sporește cu 958 avioane inamice lovite și doborîte probabil sau scoase din luptă; cu 65 vase inamice scufundate și 211 incendiate sau scufundate, precum și cu 138 de vase de comerț inamice scufundate, înglobând peste 1.200.000 tone.

Dar valoarea superioară a aviației italiene s'a dovedit cu prisosință din performanțele ei în condițiunile de climat și de luptă diametral opuse, realizate cu aceeași neîntrecută perfecțiune tehnică și negalată bravură, în înfrângerea greutăților pentru alimentarea eroicelor trupe ale Ducelui de Aosta din Abisinia, sau în vifornițele frontului de Răsărit.

Eroica și neobosita aviație italiană poate fi mândră, la această zi aniversară, de faptele ei.

D. I. Cucu

Observatori români și germani la datorie pe frontul de Răsărit *(S. M. P.)*

BOLȘEVICII NU VOR IERTA NICIUN POPOR

Bolșevicii nu vor avea preveniri pentru nici o țară din lume, nici chiar pentru inamicii Germaniei — a spus Führerul Adolf Hitler în ultimul său discurs. Führerul a indicat tuturor națiunilor continentului, calea viitorului. Alt drum nu poate exista pentru națiunile Europei spre a putea fi odată pentru totdeauna smulse din ghiarele bolșevismului.

Acum câțiva ani, Sovietele rosteau discursuri înflăcărate pentru apărarea păcii și a tuturor popoarelor oprimate. Societatea Națiunilor n'avea un adept mai credincios decât pe comisarul afacerilor externe a U. R. S. S.-ului. Bine înțeles că marea majoritate a națiunilor prezente își dădeau seama, că acolo, în incinta națiunilor, Sovietele încearcă o farsă grosolană. Au fost însă și de acei cari au aplaudat jocul Sovietelor, fie că erau de rea credință, fie că le convenea acest joc.

Atâta timp cât bolșevicii erau nepregătiți, erau adepții cei mai convinși ai păcii. Tancurile nu erau încă în număr îndestulător iar avioanele nu erau puse la punct. Pentru toate acestea se cerea un timp mai lung, iar un război ar fi încurcat socotelile sovietice, deoarece o intervenție a lor în războiul destănțuit ar fi fost imposibilă.

Poporul rusesc flămânzea și sute de mii și milioane piereau pe urma foametei cumplite din Rusia. Aceasta n'a împiedecat însă o singură clipă conducerea roșie dela executarea planului propus. Populația murea ca mușchetele, în timp ce bogăția imensului imperiu era îndreptată în spre fabricile și industriile de armament.

Au murit mulți țărani și muncitori, Comuniștii au reușit totuși să își realizeze în mare parte țelurile fixate. Armata roșie a devenit o armată de temut.

In momentul când bolșevicii s'au simțit destul de tari pentru a avea un cuvânt de spus în conflictul mondial ce se destănțuise, ei și-au dat pe dată arama pe față. Cuvântul de pace fusese șters din dicționarele lor, iar noțiunea de libertate a popoarelor devenise o noțiune fără înțeles. Sovieticii se arătau așa după cum erau ei în realitate: sălbateci, cruzi, lipsiți de morală și omenie, gata să întrebuințeze orice mijloace pentru a-și ajunge scopurile.

Alături de țările Baltice și Finlanda, am fost printre primele popoare care am simțit ghiara bolșevică. Am fost singuri în fața colosului roșu și a trebuit să ne dăm seama de imensul pericol pe care îl reprezintă nebunia roșie.

După încălcarea teritoriului țării noastre și al celorlalte țări vecine, bolșevicii n'au așteptat decât momentul prielnic pentru a trece la noui cuceriri impilatoare. Nici o țară din apropierea imediată a U. R. S. S.-ului nu se mai putea socoti în siguranță.

A urmat replica usturătoare dată de armatele germane și aliate. Bolșevicii au fost alungați departe de Europa și fărâmițați neîncetat. Cei douăzeci de ani de pregătire războinică îi lăcuse însă destul de puternici, pentru a nu fi măcinați dintr'odată. In anumite epoci au avut chiar posibilitatea să-și revină și să ducă vremelnic faimoasele lor ofensive de iarnă, pornite întotdeauna cu mult sgomot și alai, dar împotmolite de îndată ce soarele își arăta primele raze de primăvară.

In scurtul răgaz în care sovieticii se arătau victorioși, își dădeau din nou arama pe față. Ei vorbeau de drepturile lor de securitate, de noile granițe rusești, pe cari le fixau mult dincolo de granițele avute până în 1940. Stalin se considera, mai înainte de a fi avut cea mai mică siguranță a victoriei, de stăpân al întregii lumi.

O biruință bolșevică ar aduce fără doar și poate răsturnarea ordinei actuale în întreaga Europă, dacă nu pe întreaga suprafață a pământului. Comuniștii învingători nu l-ar cruța — după cum a spus Führerul Hitler — nici măcar pe aliații săi. Stăpâni pe situație, ar proceda așa după cum a procedat întotdeauna: fără milă și fără onoare. Drepturile omenești ar fi călcate în picioare, libertățile popoarelor șterse odată pentru totdeauna și în locul ordinei, introdusă anarhia deșănțată și nimicitoare.

Europa și întreaga lume trebue să-și dea seama că nu există decât o singură cale de urmat: aceea de a-și strânge toți rândurile pentru nimicirea comunismului.

SEMNELE NEPUTINȚEI

Războiul din răsărit se desfășoară sub semnul celei mai îngrozitoare sălbătăcii. Comuniștii s'au dovedit a fi mai aproape de animale decât de ființa umană. Cruzimea lor a trecut toate marginile închipuirii omenești.

Nu vorbim de cazuri izolate. Nu există pădure fără uscături. Chiar și în mijlocul celui mai blând popor se găsesc o seamă de indivizi cari calcă cu usurință legile omeniei și se dedau la fapte nevrednice. In Rusia comunistă, nu mai putem vorbi de excepții, ci de o psihoză generală. Intreaga armată roșie, o mare parte din poporul rusesc, s'a transformat într'o fiară însetată de sânge, pentru cari viața unui om, sufletul unui om nu înseamnă nimic.

Zi cu zi au eșit la lumină numeroasele cazuri de atrocități bolșevice. S'a văzut cum acești puțini oameni, au ucis fără milă sute de mii de victime, după ce mai înainte i-au supus celor mai mari chinuri.

Dar sălbătăcia rusească s'a manifestat până și în rândurile de luptă ale soldatului roșu. Fără îndoială, că fiecare armată caută distrugerea celeilalte. Sunt însă arme și arme pe cari le întrebuințează, în această încăerare. Până și față de dușmanul țării de moarte trebuie să păstrezi o anumită atitudine, o anumită rezervă. Românul spune: „Noi să ne luăm la luptă dreaptă". E firesc omului cinstit, care nu vrea să-și răpună dușmanul prin vicleșuguri nevrednice, ci vrea să-și măsoare puterile cu adversarul, pentru ca cel mai tare — cel mai drept să iasă biruitor.

Cât de altfel luptă comunistul. Fiecare gest, fiecare atitudine a soldatului roșu e un vicleșug de bestie fără suflet. Se cunosc cazuri, când ruși au legat de morți sau de răniți arme infernale, pentru ca atunci când au venit românii sau nemții să transporte bolnavi sau să îngroape morții să explodeze arma. Nici răniții deci, nici morții nu constituau pentru acești ticăloși un motiv de abținere și de respect.

Sălbătăcia cu care luptă comuniștii nu este însă numai datorită firii lor pervertite în urma celei mai sălbatice ideologii. Bolșevicii știu sigur că vor pierde acest război. Și atunci caută să se folosească de toate mijloacele pentru a stârpi vrăjmașului. Sunt semnele neputinței.

Un bărbat brav n'are nevoie de nici o cursă necinstită pentru a-și învinge dușmanul. Un neputincios va lupta oricum, numai cinstit nu, pentru a ajunge la biruință.

Semnele neputinței apar dealtfel pretutindeni în tabăra adversarilor Axei. Bombardarea continuă a populației civile, a femeilor și copiilor e același semn al desnădejdei. Teroarea dezlănțuită de acești pretutindeni unde au pus piciorul, dovedește moralul scăzut al celor din cealaltă tabără.

Ion Munteanu

Pagina Literară

DE SĂRBĂTORI

de GH. BRAESCU

— „D-ta ce vrei?"
— „Am și eu o cerere".
— „Nu se mai primește nimic. S'a isprăvit".
— „Vă rog, fiți bun... Sunt vădană, am venit și ieri și alaltăieri... E o săptămână de când bat drumurile... Am lăsat copiii singuri, stau tocmai pe Raion...".
— „Nu se poate cucoană, o ora unu... s'a terminat. E Paștele madam... suntem și noi oameni, trebue să ne spovedim, să ne grijim... D-ta ai lust miel?... Eu n'am luat... Hai, închideți domnilor, nu se mai primește nici o hârtie. S'a isprăvit... eu am plecat. Sărbători fericite și la mulți ani...".

Și strângând pe rând mâna colegilor săi, Jean Vălimărescu, șef de birou principal, își luă pălăria din cui, o scutură cu două sfârle delicate și ieși ușurel, lăsând orice grije în urma lui.

— „Plecăm?" îl întrebă nevasta cum îl văzu intrând pe ușă.
— „Firește".
— „Astă-seară?"
— „Sigur, frate. N'am vorbit așa?"
— „Atunci cum facem?"
— „Uite cum am aranjat", zise soțul turnând untdelemn peste o porție de linte cuvioșă, cu usturoiu. „După ce-om mânca, tu rămâi să faci bagajele, îmi iei și mie ce-mi trebue...".
— „Halatul să ți-l iau?"
— „Sigur că da... Ce manie ai să mă întrerupi totdeauna când vorbesc... Nici nu mai știu unde eram...".
— „Nu te supăra, totdeauna te superi când te întreb și pe urmă dacă uit ceva, cade vina pe mine".
— „Bine, bine, ai dreptate... Ce spuneam?"
— „Să fac bagajele".
— „Așa... Și până când regulezi, eu mă duc în oraș, mă tund, mă bărbieresc, îmi cumpăr o cravată...".
— „Și o cutie cu bomboane".
— „Pentru cine?"
— „Pentru copiii sorieți".
— „Fugi, frate, nu mai umbla. La Paști nu se dau cadouri".
— „Măcar câte un ou de ciocolată".
— „Le duc mai bine câte un ou de lemn. Plăcerea copiilor e să spargă ouăle... Cumpăr și biletele din oraș, ca să nu facem coadă".
— „Când vii să mă iei?"
— „La câte pleacă trenul?"
— „La 11.30, mi se pare. Așa am plecat și la Crăciun".
— „Atunci eu rămân în oraș, mă mai învârtesc încoace, încolo și la opt fix viu să te iau".
— „Nu e prea de vreme?... Să n'așteptăm prea mult. Adoarme copilu'n gară".
— „Taci tu din gură, știu eu ce fac. Are să fie o aglomerație... nu știi ce-am pățit la Crăciun?... Te instalezi comod, iau niște mezeluri și-ți tragem o mâncare și un pui de somn pe întunerec. Biletele la noi... nici o grijă. O să privim liniștiți cum se omoară lumea, când o trage trenul la peron".
— „Atunci așa rămâne".
— „Ne-am înțeles...".
— „Ne-am înțeles... La revedere! Nu uita papucii...".
— „Nu uit nimic. Ia și un săpun... ai să ții minte?"
— „Dacă n'oiu uita... la revedere! Caută și nu te încurca".

Pela ceasurile opt și ceva, Jean Vălimărescu înainte spre triaj pe urmele unui hamal, sufland din greu, luptându-se cu umbrela împotriva unui vânt năprasnic ce răscolia ploaia înghețată și o arunca în obraz. După el abia se ținea, înfofolată de mânie, Vaticuța Vălimărescu cu mâinile, rupte de goblenul ce purta în brațe, și cu care se împiedeca în țesătura de linii gata să cadă la fiecare pas.

— „Mă mai plimbi mult? Eu îți las copilul și mă'ntorc acasă".
— „Uite c'ajungem".
— „Când frate... e un ceas de când mă porți cu vorba... M'am făcut ca dracul!. Am pierdut și ghete, și palton și tot...".
— „Nu mai avem mult".
— „Uite c'am ajuns...".

Ajunseră într'adevăr în fața unui șir de vagoane scufundat în întunerec. Scoțând din buzunar o lampă electrică, Vălimărescu o plimbă cu precauțiune dealungul trenului, citi indicațiunile fără grabă, prevăzător, ca omul care știe ce face și închizând în fine umbrela, zise cu autoritatea triumfătorului: „Urcați-vă, Madam".

In vagon aprinse o lumânare, o lipi de tăblia ridicată lângă fereastră, împrăștie boerește bagajele în rețea și întorcându-se către nevastă-sa, îi zise frecându-și mâinile: „Puneți masa, vă rog!.".

Mâncară, și mâncară bine: burtican, parizen, lebenvuș și la urmă gogoman. Băură vin din sticle pe care Vălimărescu se scoborî s'o umple cu apă, apoi se întinseră satisfăcuți pe canapele.

— „Ești mulțumită, cucoană?"
— „Sunt mulțumită".
— „Vin' de mă pupă".
— „Fugi că ne vede cineva...".
— „Nu ne vede nimeni".

Și se pupară. Copilul adormise. Presimțirile nu l-au înșelat pe Vălimărescu. Trenul a fost luat cu asalt. Mulțimea de soldați ce plecau în concediu și prostimea împestrițată, neștiutoare, ce se uscase așteptând, alerga pe cheiu, năvălia în vagoane unii după alții, gresiau, se rătăciau, se întorceau nesocotiți să lupte împotriva puhoiului nestăvilit ce le ștergea urmele. Copii, injurături, geamantane, pălării de cucoane se zmesteau în vaerul sălbatec al mulțimii eșită din minți.

Cei cari apucaseră loc priveau acum cu satisfacție egoistă, răgușiau strigând cu ochii injectați că nu mai e loc pentru nimeni. Un bătrân, care-și pierduse un glonț, fu călcat în picioare, încercând nenorocitul să-l caute. Dezordinea culminâ într'o panică catastrofală când doi hamali se iviră strigând arțăgoși: „La o parte!...", împingând un cărucior supraîncărcat cu lăzi în echilibru nestabil ce amenințau această lume desnădăjduită. Porunci aspre, contradictorii, porneau dela autorități improvizate:

— „Dați-vă jos!"
— „Urcați-vă sus!"

Incetul cu încetul, valurile acestei mări de capete se liniștiră. Miracolul se săvârșise: Mulțimea încăpuse în vagoane. Cei de pe scări pătrunseră pe săli, cei de pe tamponne le ocupară locul. Trenul porni în fine încet, încet de tot, deslipindu-se par'că cu regret de peron, în strigătele soldaților dornici de libertate, iar puhoiul de amici veniți să ajute rudelor călătoare se scurgea liniștit și el ușurat par'că de o sarcină grea, îndreptându-se spre ieșire.

Călătorii se priviră câtva timp cu bănuială, neîndrăznind să se miște de pe pozițiile cucerite cu prețul vieții. Apoi pe nesimțite părăsiră aerul de dușmănie ce le încrunta privirea, fețele se îmblânziră și cei cari eran gata să se omoare, începură să se isco-dească cu schimbul de politeță, aruncând toate pietrele în capul direcțiunei căilor ferate.

— „Ce licăloșie!"
— „Să pună vagoane, dom'le...".
— „Vagoane sunt destule, dar nu vor să pună".
— „Nu se pricep, domnule", zise Vălimărescu. „Eu aș face trenurile pe clase: un tren numai de clasa III-a. A treia gata?... Dăi drumul!... Și-ți scăpat de prostime... Ce-mi vii d-ta mie cu clasa treia la accelerate?!".
— „Îmi dați voie să pun pălăria pe geamantanul d-voastră?"
— „Dr. Vă rog, poftim".
— „Mersi. Mergeți departe?"
— „La Calafat. Și d-voastră tot acolo?"
— „Nu, eu mai încoace... Mă dau jos la Pitești... Îmi dați voie să fumez o țigară?"
— „Fumează domnule... La drum nu se mai caută. Sunt bucuroasă c'am găsit loc".
— „Eu găsesc loc totdeauna".
— „Cum procedați?"
— „Am mijloacele mele. Dacă știi să te învârtești...".
— „Pentru control, biletele!...".

Vălimărescu întinse cel dintâiu biletele, pe care le ținea în mână dela plecare.

— „Biletele d-voastră nu sunt valabile".
— „Cum?"
— „D-voastră aveți bilete pentru personal".
— „Ce?"
— „Trebuia să plecați cu 127, o jumătate de oră mai târziu. Nu face nimic, vă dați jos la Chitila și așteptați personalul".
— „Așa crezi d-ta?... Ei, comedia dracului!..."
— „Nu puteți merge cu simplonul, biletele nu sunt valabile".
— „Cum să nu fie valabile?! Ce eu le-am plătit cu nuci?..."
— „Vă dați jos la Chitila".
— „Asta s'o spui lui mutu...".
— „Eu așa vă spun, să vă dați jos să vorbiți cu șeful de gară".
— „Da nu pot să plătesc diferența?"
— „Nu știu... nu se primește în tren. Vorbiți cu șeful de gară".

Vălimărescu scăpase ca prin minune de un atac de apoplexie. Tâmplele îi svâcneau ca gușa unei sopârle în pericol și nu îndrăznia să se uite la nevastă-sa.

— „Să nu vă dați jos. Din moment ce ați plătit biletele".
— „Nu e așa? Mă rog, eu am cerut două bilete. Mi-a spus cât costă și am plătit... De unde să știu eu trenurile dumnealor".
— „Trebuia să specificați ce vreți".
— „Pardon. El trebuia să mă întrebe: Simplon sau personal".
— „Lasă domnule, ai dreptate... Sunt de o neglijență...".
— „Eu nu mă mișc d'aici".
— „Să nu vă mișcați".
— „Mai bine omoară-mă decât să ne dăm jos din tren", isbucni în fine coana Valica închipuindu-se din nou cu bagajele în ploaie, cu copilul adormit în brațe, prinsă de mulțimea orbită de furia plecării.
— „Ați luat bilete", îl întrebă conductorul târziu după plecarea trenului din Chitila".
— „N'am luat și nici nu iau".
— „Atunci vă dați jos la Titu. Altfel chem comisarul gării și o să fie mai rău. Uite c'am și ajuns... Poftiți la d. șef".

Lucrurile se aranjară. Vălimărescu silit de autoritatea poliției scoase cât rând de bilete și întorcându-se furbat de mânie în cabinetul comisarului aruncă două bilete pe birou și zise surâzând amar: „Vi le fac cadou. Să le păstrați ca amintire dela Jean Vălimărescu, șef principal al Ministerului Pescăriilor".
— „La Titu, ciine s'a ureat?"
— „Poftim biletele... Vezi dacă-ți plac. Dacă nu, iau altele, nu face nimic".
— „Ați scos bilete?"
— „D-ta ești chior?"
— „Domnule, nu mă insulta. Fii la locul d-tale c'apoi știi... Astea sunt biletele de personal".

Procesul celor întâmplate se desfășură în mintea lui Vălimărescu, fulgerător:

— „Mă rog, aveți bilete?"
— „Am", răspunse șeful principal cu liniștea nebunului ce pregătește crima".
— „Să le vedem".
— „Cercle comisarului".
— „Ascultă domnule, vrei să-ți bați joc de mine?..."
— „Nu mă crezi?... Le-am dăruit comisarului... Dar nu te supăra, îți dau și d-tale... cumpăr altele..."
— „Jane!" strigă Valica cu inima tăiată de presimțiri rele.
— „Ceri cocoană?... E pași, nu mă cunoști? Damblaua mea... Unii dau ghete, eu dăruesc bilete... Am de dat cuiva vre-o socoteală?!..."

La Găești, Vălimărescu a cumpărat bilete noi.

— „Asleați plac?" întrebă el cu ochii aprinși pe conductor.

Conductorul îi perfură biletele fără să-i răspundă și anunță liniștit: „La Piatra-Olt vă dați jos. Treceți în alte clase. Vagonul rămâne pentru Sibiu."

— „Ce?"
— „Se poate?"
— „Astași porcărie!"
— „Să telegrafiem la palat".

In mijlocul protestărilor generale, Jean Vălimărescu, șef principal în Ministerul Pescăriilor, oferia tuturor bilete...

Inecbunise.

Câte puțin din toate cele

10.000 de ani astronomie

Desigur că astronomia este o știință foarte veche. La primii oameni și la popoarele primitive observarea astrelor era în legătură cu imaginații religioase și superstițioase. Cu evoluția umanității s'a născut știința astronomiei, observându-se mai întâiu soarele și luna, recunoscându-se revenirea periodică a eclipselor, de pildă cele de soare la un interval de 18 ani și 11 zile, lucru cunoscut și de locuitorii Mesopotamiei. La Ninive s'au găsit plăci de piatră cu datele eclipsei solare dela 15 Iunie 763 înainte de Christos. Egiptenii erau deasemenea astronomi dibaci, din ale căror cunoștințe s'a menținut numai zodiacul dela Dendera și piramida Cheops, în care se găsește un gang orientat spre steaua polară, etc. Babilonenii, asirienii și egiptenii cunoșteau deci astronomia chiar pela 5000 înainte de Christos. Despre vechimea astronomiei chineze nu se știu prea multe. Se cunoaște faptul că 4000 ani înainte de Chr. au fost decapitați doi astronomi pentru că au uitat să prezică o eclipsă de soare. Popoarele germanice ne-au lăsat cercurile de piatră dela Odry și din Anglia ca monumente astronomice. Wikingii au cunoscut foarte bine cerul, căci altfel nu puteau să întreprindă călătoriile lor pe mare. S'au făcut cercetări asupra astronomiei vechilor maia. Cu toate că nu s'au descifrat încă scrierile acestui vechi popor de cultură, totuși s'a descoperit că preoții lor calculau fenomene cerești într'un timp când începutul primăverii cădea ni zodia Racului. Se poate deduce din toate acestea că astronomia are o vechime de 10.000 ani.

Grăsime sintetică

Incă de acum câțiva ani chimiștii germani au reușit să obțină pe cale sintetică acizi grași din cărbune, creând astfel baza pentru producția grăsimii sintetice, care joacă un rol însemnat în industrie. Printr'o descoperire nouă această sinteză a grăsimii se poate face într'un mod mult mai simplu. S'a descoperit un ferment cu efect catalizator, care produce din carbon, azot și apă o grăsime de excelentă calitate, folosită ca material de bază pentru grăsimile industriale. Printr'un tratament chimic anumit, nouă grăsime sintetică poate fi prelucrată pentru cele mai diferite întrebuințări.

Ora Europei centrale s'a introdus acum 50 de ani

Foarte puțini oameni știu că faptul, deja sine înțeles pentru noi, al existenței unei ore comune pentru Europa Centrală a fost o problemă mult discutată, până ce a fost introdusă, în luna Martie 1893. Primul care a cerut introducerea unei ore comune pentru o zonă a fost mareșalul Moltke, care și-a dat seama de importanța acestei pentru transporturile militare. Călătorul de astăzi nici nu-și poate imagina, proporțiile încurcăturilor provocate de diferențele de oră. Dacă plecai de pildă dela Bruxelles la Petrograd trebuiai să-ți schimbi ora nu numai la trecerea granițelor, ci în 29 de localități, care toate aveau ore diferite. In anul 1891 Asociația căilor ferate germane s'a hotărît să introducă pentru teritoriul liniilor ei o oră comună. A urmat Austria, apoi toate țările germanice. Deoarece meridianul 15, după care se calculează ora Europei Centrale, trece deasemenea prin Norvegia, Suedia Italia, era dela sine înțeles că și acestea să introducă ora comună, care se deosebește cu o oră de cea a Europei răsăritene și apusene. In războiul actual armata germană a introdus această oră și în teritoriile ocupate. Desigur că soarele răsare o oră mai târziu în Europa apuseană decât în Europa centrală, și două ore mai târziu decât în Europa răsăriteană. Vara, când soarele face un rol mai important, se face echilibrarea prin introducerea orarului de vară.

Drojdia ca aliment

Zilnic se consumă drojdie în cantități mai mici, în pâne, fămoase. Drojdia este foarte hrănitoare, deoarece conține albumină și vitamina B. Drojdia este deasemenea un nutret excelent pentru animale, servind la sporirea cantităților de unte date de vaci, cu 3-5 litri pe zi, la îngrășarea vitelor și păsărilor. In hrana oamenilor se poate adăoga zilnic 20 grame de drojdie fără ca alimentele să aibă gustul specific al acesteia. Chiar dacă aceste cantități par mici, totuși pe un timp îndelungat și fiind consumată de un număr mare de persoane, drojdia poate contribui la ameliorarea aprovizionării cu albumină în spațiul economic european.

Propaganda străină prin radio acţioneazâ prin falsificări intenţionate şi prin minciuni greu de verificat. Renunţă deci de a mai asculta posturile străine de radio. E necinstit şi în general interzis.

M. S. REGELE SIMBOL AL TINEREŢII

În ziua de 21 Martie a avut loc la biserica Sf. Ioan Botezătorul din Capitală, solemnitatea botezului celui de al 12-lea copil al muncitorului Vişan, din cartierul Ferentari. Majestatea Sa Regele Mihai I a binevoit să accepte a fi naşul noului născut, fiind reprezentat la oficierea Sfintei Taine a botezului, de către d. colonel C. Gheorghiu, prefectul judeţului Ilfov.

Inaltul gest al M. S. Regelui denotă, ca întotdeauna, grija ocrotitoare pentru vlăstarele neamului, ce vor răspunde odată, ca şi părinţii lor, marilor chemări ale ţării.

Grija aceasta este una din tradiţiile casei noastre regale, cu atât mai vie şi mai apropiate în vremurile acestea, când pe Tronul ţării străjueşte tinereţea înfloritoare a Regelui Mihai. In felul acesta, inima Sa merge în primul rând către tineretul românesc. Este, cum am văzut de atâtea ori, preocuparea de căpetenie, o problemă de fiecare ceas, o hotărîre ce nu cunoaşte sovăiri.

Numai în felul acesta, este explicabil de ce sufletul tinereţei noastre a fost în stare să cuprindă în întreaga lui splendoare şi dăruire lozinca vibrantă a ceasului de acum, dăruindu-şi tot ce avea mai bun de dăruit. Sufletul acesta, plin de toate idealurile româneşti, a bătut, de când istoria străveche ne cunoaşte, cu acelaş elan şi aceiaş căldură dogoritoare, înfrăţindu-se adeseori cu pământul din care au pornit. Tinereţea română a înfăţişat, mai mult ca pe oriunde, un semn al vremurilor. O dorinţă colectivă, o năzuinţă spre mai bine. Crucialele schimbări din sbuciumatul nostru trecut stau sub consemnul biruitor al oamenilor tineri, ca sub un suflu de reînoire şi înviorare. Este, cum s'a spus adeseori, prefaţa luminoasă a schimbărilor adânci, a luptelor ce au înscris cu voinţă de fier şi cu ecou de legendă destinul neamului nostru.

Broşurile, tablourile, emisiunile de radio şi svonurile sunt răspândite de inamic nu pentru a-ţi arăta adevărul, ci pentru a-ţi otrăvi sufletul şi a te îngenunchia. Păzeşte-te!

Eroi, lângă eroii noştri

Duminică 21 Martie a.c. s'a celebrat în toată Germania şi la noi în cimitirul Pro-patria, ziua eroilor morţi în actualul război, la care a luat parte cu o adâncă recunoştinţă şi veşnică admiraţie, întregul popor al marelui Reich. Pentru noi, ca aliat în marea luptă de distrugere a bolşevismului, această sărbătorire are o deosebită importanţă şi o adâncă repercusiune sufletească, fiind vorba de acei eroi germani cari au murit cu arma în mână luptând umăr la umăr cu ostaşii români, pe câmpiile pustiite ale Rusiei. Cu gândul curat, descătuşaţi de orice prejudecată, în ori ce moment, de câte ori va trebui să ne gândim la morţii noştri scumpi, să ne plecăm genunchii cu adâncă evlavie şi în faţa amintirii celor ce-au luptat pe plaiurile Basarabiei şi Bucovinei şi-au căzut departe de ţara lor, înfrăţiţi într'un acelaş ideal. Şi-apoi legătura sufletească făurită acolo în iadul de foc şi de fum, unde omul tocmai pentru căci atât de-aproape de moarte are puteri gândul la Dumnezeu, este acum atât de puternică încât ori câte vremuri vor veni, nu vor putea şterge urma acestei prietenii de sânge şi fapte glorioase. Ziua comemorării eroilor germani este ziua comemorării eroismului european, semnificaţia cea mai înaltă a jertfei în faţa unui pericol de nedeseris, este ziua propriei noastre jertfe aduse întru salvarea naţiunilor dornice de a trăi în linişte şi bună înţelegere. Risipiţi de-alungul văilor, prin pustia şi blestemata Rusie, sau grupaţi pe lângă locaşurile sfinte scăpate de urgia bolşevică, eroii germani şi români îşi dorm somnul înfrăţirii veşnice, uniţi în viaţă, uniţi şi după moarte.

Cele mai mari greutăţi ale frontului, toate bucuriile şi durerile războiului cum şi asprimea gerurilor din Rusia, gerul polare insuportabile, le-au suferit împreună ostaşii germani şi români, apostoli ai civilizaţiei şi crainici ai unei lumi ce se va ridica din mlozurile celei vechi curată şi dornică de viaţă nouă. Deaceea să ne plecăm genunchii lângă sfânta şi măreaţa amintire a eroilor germani, uniţi pe vecie cu ai noştri, cum unite ne sunt gândurile spre victoria deplină.

Constantin Salcia

MARILE STATE MAJORE IN RĂZBOIU

In trecut, faţă de numărul mic al luptătorilor şi faţă de reduscle mijloace de războiu, compunerea statelor majore era simplă. Erau de ajuns câţiva adjutanţi, câţiva ofiţeri de ordonanţă şi secretari de cabinet, câteodată un ajutor care se bucura de încrederea comandantului operaţiilor şi în sfârşit un intendent general, care avea conducerea coloanelor de aprovizionare. Trecerea la armate de milioane de oameni, intensa tehnicizare a armatei şi echiparea cu arme şi muniţi de sute de feluri au făcut necesară o complicare a statelor majore, cari să cuprindă nu numai ofiţeri de stat major şi adjutanţi, ci şi specialişti şi referenţi, cari să poată stăpâni problemele tehnice şi cele de aprovizionare. Războiul total, care se întinde pe uscat, pe mare şi în aer, aduce o nouă creştere în organizaţia statelor majore, alăturându-se şi reprezentanţi ai marinei de războiu, ai aviaţiei şi ai apărării teritoriului.

CONDUCEREA OPERAŢIILOR

Pe vremea micilor armate, statul major era în permanenţă în mijlocul trupelor sale, comandantul cădărea cu avantgarda şi conducea bătălia de pe câte o movilă, abia la câte o sută de paşi de linia principală de luptă sau da năvală el însuşi asupra inamicului cu sabia în mână, iar în tabără, flamura sa fâlfâia pe un cort aşezat la întretăierea drumurilor din tabără. Cu trecerea la armata de milioane de oameni, cu lărgirea teatrelor de războiu, la ţări şi continente s'a înfiripat doctrina unui *Alexandru modern*, care hotărăşte operaţiile aplecat peste hărţi, într'un loc aşezat departe şi în deplină siguranţă, le urmăreşte şi le conduce de acolo, transmiţându-şi ordinele prin mijloace moderne de comunicaţii.

Această doctrină nu şi-a luat examenul în trecutul războiu mondial. De fapt, însă, bătălia de la *Marna* nu a fost pierdută de armata germană numai pentru că Statul ei major se afla în Luxemburg, atât de departe de evenimentele de pe front, cât mai ales pentru că a pierdut privirea de ansemblu asupra frontului, din cauza reţelei de comunicaţii imperfecte şi de aceea n'a putut para la timp contralovitura lui Joffre.

LEGATURILE DE COMUNICAŢIE ŞI AVIONUL

Fără îndoială, aparatul complicat al unui stat major nu se poate mişca atât de uşor din loc ca acum 150—250 de ani. Are nevoie de aşezări, unde să poată lucra mai multă vreme, netulburat de duşman. Alegerea pe care o face este în funcţie de legăturile de comunicaţie cu frontul şi cu patria. Chiar spre sfârşitul războiului trecut se ajunsese la o diviziune a statelor majore, pe eşaloane. In timp ce eşaloanele tehnice şi organizatoare rămâneau în locuri fixe, aşa zisul stat major al operaţiilor îşi muta aşezările odată cu comandantul său suprem către inamic.

Astăzi, sub semnul *aviaţiei* şi al *automobilului*, comandantul suprem şi statul său major restrâns sunt mult mai puţin atârnători de distanţă. In foarte scurt timp se poate transporta la focarul unei lupte, chiar dacă sediul statului major era departe de acel punct pentru a lua măsuri cu privire la operaţii după conversaţii cu comandanţii locali sau pentru a înfăcăra trupele prin prezenţa şi participarea sa personală.

Faţă de braţul lung al aviaţiei şi al tunurilor cu tragere lungă, trebuie fără îndoială să se păstreze un secret absolut asupra locului unde se găseşte aşezat în diferite momente marele cartier. (U. T. A.).

PRĂBUŞIREA MORALĂ A STATULUI BOLŞEVIC

Venirea la putere a partidului bolşevic în Rusia, cu metodele lui asasine şi schingiuirile extinse în masele populare îngrozite de asemenea conducători, a adus poporul rusesc într'o stare de sălbăticie şi primitivitate pe care pe bună dreptate, n'o bănuiam.

Coloanele de prizonieri însă, cari au luat drumul ţării noastre, ne-au pus în faţa unui adevăr înfiorător: oamenii aceştia erau schimbaţi nu numai la suflet, dar şi la chip. Uitătura lor te îngrozea mai rău decât a sălbatecilor şi făceau ochi mari la tot ce vedeau, lucruri nu chiar atât de extraordinare. Atunci ne-am gândit cu tristeţe, cum a crezut Stalin să fericească lumea cu astfel de elemente cari nu seamănă a chipuri de oameni, aşa cum ne-a obişnuit viaţa să-i privim? Blestemul care s'a abătut asupra nevinovatului popor pravoslavnic este exemplul cel mai viu pentru celelalte naţiuni, că forma de a guverna a lui Stalin şi principiile lui criminale trebuesc distruse fără discuţie şi cu orice preţ. S'a făcut mereu paradă pe tema că lucrătorii bolşevici şi-au intensificat munca şi şi-au dublat orele de lucru, pentru ca armata roşie să nu ducă lipsă de nimic pe front, dar acestea toate nu-s decât minciuni, pentru că alta este realitatea pe cari noi o ştim precis.

Poporul rus, distrus, adus în stare de lemn prin metodele banditeşti cu cari i se lua bucata de pâine dela gură, lăsându-l muribund de foame, a fost forţat să ia parte la un război pe care niciodată nu l-a dorit, deoarece el ştia ce-l putea aştepta pe astfel de vremuri şi la ce eforturi enorme va fi pus. Milioanele de bolşevici căzuţi pe frontul de luptă şi apoi alte milioane ce-au luat drumul pribegiei, din cea mai de elită armată roşie, nu trebuit să fie înlocuiţi, cu tot ce-a mai existat demn de a purta o armă în mână. Şi astfel iată că în fabrici, şi-aşa destul de puţine, au intrat să lucreze copii de 14-15 ani, fără nici o cruţare şi cari sunt obligaţi să lucreze câte 15 ore pe zi. Pe lângă faptul că aceşti tineri nu pot da niciodată randamentul dorit, dar e un mare păcat să ofileşti şi să schimbi sensul vieţii a atâtor mii de copii, prin eforturile fizice nemaipomenite, la care îi pui. Dar toate aceste nu ne miră, căci numai conducătorii comunişti sunt în stare de astfel de metode nemeneşti. Dacă ne gândim că în Rusia sovietică după aproape doi ani de război viaţa a ajuns un adevărat haos, nimeni ne mai având încredere în nimic şi cerşetoria luând o proporţie foarte mare, ne putem da seama că odată cu prăbuşirea morală a populaţiei, vine şi prăbuşirea totală şi definitivă a comunismului în toată doctrina şi principiile lui.

Minciună şi făţărnicie

Dela un timp neagra pierlidie bolşevică şi-a dat, cum se zice la noi, arama pe faţă. In ce ne priveşte însă, nu mai era nevoe de nici un amănunt în plus, de nici o informaţie complimentară. Experienţele trecutului ne lămuresc mai bine decât toate informaţiile lor mincinoase stigmatizate de neagra făţărnicie şi cruzime tiranică, pe care o cunoaştem, din nefericire, cât toate popoarele europene la un loc. Care a fost atitudinea colosului dela Nord, începând cu anul 1750, deci acum aproape două sute de ani? Să deschidem numai paginile în care sunt consemnate tumultul istoric al acelor vremuri şi este suficient să vedem clar gândurile lor de pe atunci piezişe, ori de câte ori a fost vorba de ţara noastră. Nu exagerăm dacă spunem că aceste pagini constitue un clamitor martiragiu. Suferinţe şi răni adânci la fiecare rând al istoriei, umilinţe, chinuri şi teroare. Nu degeaba cuvântul prea înţelept al Letopiseţului înseamnă trecerea puhoiului moscovit prin ţările noastre cu o expresie apocaliptică: Rusul cel grozav şi orb. Adevărat, Rusul cel grozav şi orb! Căci în vara lui 1940 a trebuit să luăm nefericirile dela capăt, pricinuite tot de acest duşman ca instincte de cavernă şi de stepă.

Noroc numai că am ştiut să le răspundem. Ostaşul român şi-a spus cuvântul. Vitejia şi biruinţele sale, intrate de acum în legendă, i-au arătat încă odată vrăjmaşului nelegiuit că există pe lume o singură dreptate şi până la urmă ea singură trebue să învingă.

Astăzi sângeroşii conducători dintre zidurile Kremlinului stărue încă, ca întotdeauna, în minciuni şi făţărnicie. Cred că mai pot înşela pe cineva.

Pe de o parte, urmărind vechile intenţii ale revoluţiei mondiale, discută totuşi planuri nesăbuite de cuceriri integrale în Europa, iar pe de altă parte caută să-şi convingă proprii-i supuşi de necesitatea luptei care o duc bolşevicii, având aerul îngeresc a spune că poartă un război de apărare.

O, Doamne, dar cine mai are timp de pierdut, ascultându-i? Căci lucru acesta l-au făcut douăzeci de ani neîntrerupt. Proclamau pe toate căile deslănţuirea revoluţiei în care supremul argument era distrugerea lumei actuale. Moartea se înfăţişa ca suprema hotărâre a conducătorilor roşii. Ne amintim şi de o lozincă cuprinsă într'un manifest adresat lucrătorilor din lumea întreagă: „Trăiască moartea!"

Noi te urâm din toată inima ca de ea să aibă parte.

George Dorul Dumitrescu

PAGINA VESELĂ

CĂŢELUL

Nicu Popa e un băiat cumsecade. Un singur lucru îl strică: prea îi plac femeile. Dar asta n'ar fi tocmai rău. Rău e că femeile nu-i plac pe el. Adică îşi cam bat joc de el.

Deunăzi plecă de acasă spre birou. Am uitat să vă spun că este impiegat la un minister. Mătuşica lui o domnişoară numai nuri şi farmec desăvârşite. Cum a văzut-o, după ea.

Domnişoara are în braţe un căţeluş mic, alb ca zăpada. Iat-o, traversează drumul şi se opreşte în staţia de tramvai.

— Gata! S'a făcut! îşi zise Nicu. Îi arunc vre-o câteva ochiade şi am dat-o gata! Ah! De n'ar avea javra aceia în braţe!

Până vine tramvaiul, Nicu o priveşte adânc, ca să vadă ea că l-a impresionat. Dar domnişoara nici nu-l ia în seamă. Soseşte tramvaiul, el, galant, îi ajută să se urce. Domnişoara nici nu se uită la el. Astfel femeile la început.

Tramvaiul fiind gol, domnişoara se aşează pe o bancă. Nicu la fel. Şi ca să intre în vorbă cu dânsa, mângâie căţelul!

— O, ce frumos eşti, puiule! Cum te chiamă?

Căţelul îl priveşte nepăsător. Ca şi când nici nu era de faţă.

— Mă puiule ai plecat la plimbare?

Căţeluşul se uită de astădată cu ochii mari la el. Apoi mârâie..

— Uliu, dar rău mai eşti! Fericitule! Ai de ce să fii mândru! Ce n'aş da să fiu eu în locul tău?!

— Nu cred! îi spune însfârşit dudului. Nu v'ar conveni!

— De ce, domnişoară?

— Pentru simplul motiv că-l duc la veterinar!

— Da?

— Îl duc ca să-i tae coada!...

Ca acasă

— În hotelul acesta o să fie foarte bine! Uitaţi, vedere spre mare, veţi fi foarte liniştit!

— Crezi?

— Da, sigur! Vă veţi simţi ca la dv. acasă!

— Precis? întreabă vizitatorul.

— Sigur că da!

— Atunci am înţeles! Rămâi sănătoasă maceaua! Fiindcă eu sunt fugit de-acasă!

FEMEIE, NU GLUMĂ!

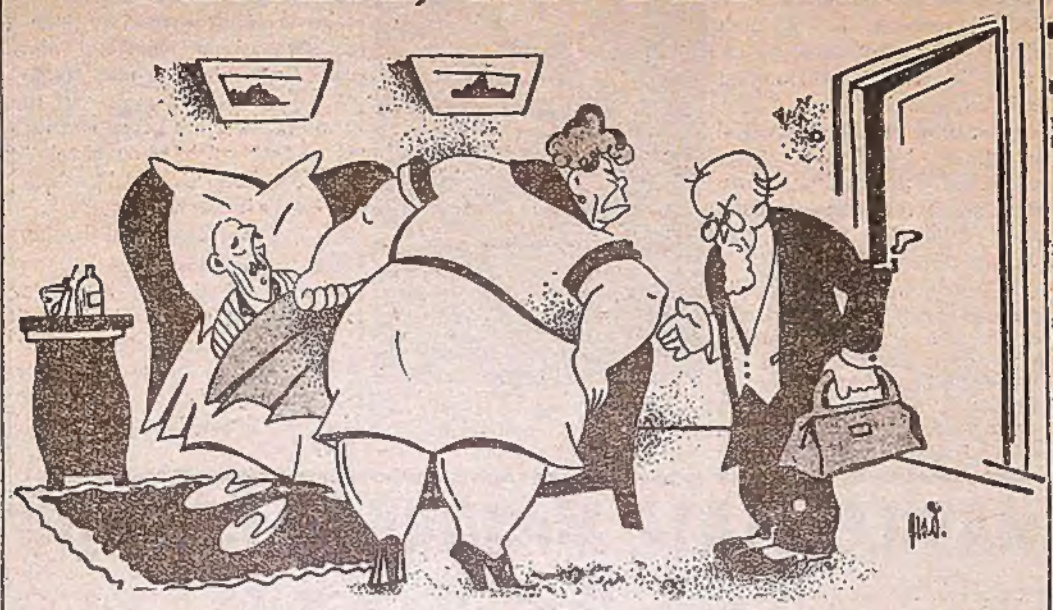

— Doctore, îţi dau oricât, dar fă-mi-l sănătos până mâine!
— Vă admir devotamentul, doamnă!
— Nu-i devotament, doctore! Am o răfuială cu el, fiindcă a venit acasă la miezul nopţii!...

UMBRELA

Tache Sobaru a avut treabă într'un oraşel din Moldova. Şi fiindcă n'avea nici un cunoscut acolo, a trebuit omul să tragă la hotel. Deci s'a dus la sigurul hotel din localitate şi a luat o cameră. Trei zile a stat omul nostru acolo până şi-a pus toate lucrurile la punct. Apoi, după ce şi-a plătit cinstit chiria, după ce a dat baciş madamei, portarului şi tuturor celor care-l serviseră, a plecat la gară.

Pe drum se opri îngândurat. I se părea că a uitat ceva. Ce anume nu ştia, dar par'că uitase ceva. Se căută prin buzunare, îşi controlă geamantanul... Nimic! Totuş nu-şi putea găsi locul. Avea toate cu el, cu toate acestea uitase ceva.

Ajuns în gară această părere i-a devenit certitudine. Dar oricât s'a căsnit, cu neputinţă să-şi aducă aminte. Să turbeze de necaz, nu alta! Tocmai când îi sosise trenul în gară, hop că-şi aduce aminte. Uitase umbrela!

Ce să facă? Să se reîntoarcă s'o ia? Sigur că da. Umbrelă ca aceea nu mai găseşte el, dar trenuri tot mai sunt. Avea unul de seară.

Zis şi făcut.

Se întoarce la hotel.

— Domnule, ştii ceva? Dă-mi te rog cheia dela camera mea ca să descui şi să-mi iau umbrela pe care am uitat-o acolo!

— Imposibil, domnule!

— De ce imposibil?

— Fiindcă odaia dv. am închiriat-o îndată ce-aţi plecat!

— Şi ce mă fac acum?

— Ştiu eu?

— Domnule, eu totuşi trebuie s'o iau. Ştii d-ta că am pierdut trenul din pricina ei? E o umbrelă care nu se mai găseşte azi!

— Vă cred domnule, dar ce vreţi să fac?

— Să mergi cu mine până la noul chiriaş..

— Nu se poate... Ştiţi, Sunt doi însurăţei şi sunt, chipurile în voia de nuntă! Pot eu să mă duc să le fac deranjul ăsta? Spune şi d-ta!

— Da, aşa e! Dar ce fac eu cu umbreua? Să mi-o dea şi atâta tot. Altceva nu le fac nimic!

— Duceţi-vă şi dv. sus şi vedeţi, poate vă înţelegeţi cu dânşii. Eu, cu regret, nu pot.

Zis şi făcut. Omul nostru s'a dus gus la fosta lui cameră. A voit să bată la uşă, dar a auzit voci dinăuntru...

„Dânsul" o mângâia pe „dânsa".

— Ale cui sunt buzele acestea frumoase? Hai, răspunde...

Şi ea nu răspundea!

— Ale cui pieptele acestea de aur, ai cui ochii ăştia minunaţi, ale cui mânuţele acestea? a cui gurita aceasta mică? Ale cui picioruşele acestea?

Tache ascultă intrigat toată chestia asta. Curând însă vocea dânsului a tăcut. Şi atunci, Tache, dela uşă, zice tare, ca să fie auzit.

— Ascultă, domnule, nu te supăra... Vezi că mai e şi o umbrelă acolo! Una frumoasă. Aia să ştii că-i a mea, Tache Sobaru, negustor dela Cucuieţii din vale! Că am uitat-o ca un uituc ce sunt!

HAZURI

La restaurant

— Chelner, am găsit în supă un piepteue!

— Vă mulţumesc, domnule! Îl pierdusem şi nu ştiam unde să-l mai găsesc.

Scriitor

— Şi ce meserie aveţi dv.?

— Sunt scriitor!

— Da? Scrieţi la vreo revistă literară?

— Nu! La gară!

— La gară?

— Daa!. Păi sunt scriitor de vagoane!

Durere mare

— Va să zică mă înşeli, nu? Cu dungaşul, cu banditul ăsta, cu halmanaua asta?

— Nu te supăra... Tocmai de asta să te superi? Dacă-l cunoşti ce este pentruce faci atâta scandal?

Între ele

— Va să zică aşa, faci o căsătorie din dragoste, nu?

— Da, draga mea! Ideaşul meu!

— Totuş nu văd cum l-ai putea iubi! Prea e bătrân!

— Dar nu-i iubesc pe el! Iubesc banii lui!

Vecinii

— Sărut-mâna, doamnă! Eu sunt acordorul de pian!

— Îmi pare bine, dar nu te-am chemat eu!

— Da, asta e adevărat!

— Atunci ce cauţi?

— M'au trimis vecinii, doamnă!

Pe stradă

Doi copii se bat în drum. Un domn serios intră între ei şi-i desparte.

— Nu-i frumos să vă bateţi... Auziţi! Pe duşmani trebue să-i iubim!

— Păi ăsta nu e duşman domnule!

— Nu e duşman? Atunci cine e?

— Fratele meu!

Răspuns

Un domn e într'o librărie.

— Ascultă domnule librar, e frumoasă cartea aceasta?

— Nu ştiu, domnule!

— Cum se poate? Păi d-ta nu citeşti cărţile?

— Nu!

— Ce fel de librar eşti domnule?

— Chiriaşă concepţie! Dacă aş fi farmacist, după dv. ar însemna să gust toate medicamentele din farmacie!

INTRE SOŢI

Ea: *Să ştii că dacă mai vorbeşti în somn, mă enervez şi plec la mama!*

El: *Dar bine scumpo, nici în somn nu-mi dai voe să vorbesc?*

SĂ RÂDEM

Întrebare

— Care e diferenţa între stăpân şi servitor?

— Nici una! Fiindcă amândoi fumează aceleaşi ţigări!

— Tocmai din pricina asta... O diferenţă tot este!

— Care?

— Numai unul le plăteşte!

Discuţie casnică

Bărbatul cu soţia discută:

— Ce vorbeşti tu drăgă? Ar trebui să fii mândră de mine! Am pus la o droaie de bărbaţi coarne!

— Tu ai avut mai mult noroc ca mine! Eu am fost întotdeauna fără noroc!

— De ce?

— Păi eu n'am putut să-i pun coarne decât unuia singur: ţie!

VINE PRIMĂVARA, VINE!

Vine primăvara, vine!
Lui Stalin nu-i merge bine
şi în loc de leac, drept hap,
îţi căte-un... ciocan la cap!

CAMARAZI, INSEMNAȚI-VĂ ZILELE ȘI ORELE

EMISIUNILOR PENTRU VOI LA RADIO ROMÂNESC

Una din grijile noastre de căpetenie este să păstrăm cu voi o legătură neîntreruptă prin singurele posibilități ce avem la îndemână de a ajunge până la voi pe front — acest front îndepărtat de strălucitele voastre victorii până la țărmurile Donului și ale Volgei, până în câmpiile Crimeei și crestele Caucazului — și aceste posibilități sunt emisiunile de radio.

Le-am alcătuit cu chibzuință, astfel încât nimic în ceeace vă privește de aproape să nu fie dat uitării și în privința aceasta aveți emisiunile Orei ostașului și ale Poștei Militare radio.

Iar glorioasele fapte de arme pe care zilnic le săvârșiți laolaltă cu marii voștri camarazi germani și italieni trăiția nesdruncinată de pe câmpul de luptă dintre ei și voi ajunge la cunoștința voastră prin emisiunile Orelor ostășești româno-germane și româno-italiene.

De aceea vă aducem la cunoștință ordinea în care aceste emisiuni au loc, pentruca să fiți cu luare aminte la ele și toi ce vă interesează să nu vă scape.

Iată această ordine:

I. ORA OSTAȘULUI

(se transmite pe Radio-România, 1875 m. lungime de undă Radio-București 364.5 m., și scurtă 32.4 m.)

Lunea, Miercurea, Sâmbăta dela orele 13.10—14.

II. ORA RĂNIȚILOR

(se transmite pe aceleași lungimi de undă ca și Ora Ostașului)

In fiecare zi la orele 14.40—15.40.

III. POȘTA MILITARĂ RADIO

(se transmite pe aceleași lungimi de undă ca și Ora Ostașului)

In fiecare zi între ore15.40—16.40.

IV. ORA OSTĂȘEASCĂ ROMÂNO-ITALIANĂ.

(se transmite pe aceleași lungimi de undă ca și Ora Ostașului)

In fiecare Marți dela orele 12—13

V. ORA OSTĂȘEASCĂ ROMÂNO-GERMANĂ.

(se transmite pe aceleași lungimi de undă ca și Ora Ostașului)

In fiecare Vineri dela orele 12—13

VI. ALTE EMISIUNI ROMÂNEȘTI

(se transmit pe 1200 m. lungime de undă)

Emisiuni în limba română

Muzică românească:	*Luni*	*ora 16—16.30*
	Joia	*ora 16—16.30*
	Vinerea	*ora 15—15.30*
	Sâmbăta	*ora 16—16.45*

VII. EMISIUNI SPECIALE

(se transmit pe 391 m. lungime de undă)

In fiecare zi:
dela 12—12.15: informațiuni
In fiecare Marți:
dela 18.15—19 ora militară românească

INSEMNAȚI ZILELE ȘI ORELE EMISIUNILOR DE MAI SUS

CAPORALUL VEVERIȚĂ ȘI MITRALIERA LUI...

Regimentul de vânători se află pe poziția de apărare dela Alessiewka, din punga dela Charkov. Pe șirul de pomi dela Est de sat se găsea sectorul unei grupe, deservită de faimosul mitralior Veveriță.

In noaptea de 15 Maiu 1942 un pluton inamic încearcă să pătrundă în sectorul grupei, comandată de serg. T. R. Garancea Stere. Rușii se apropiau ca pisicile, într'o tăcere de mormânt. Dar Dumnezeu îi îndreptase pe aici, unde veghea veșnic treaz mitraliorul Veveriță care auzea și gândurile bolșevicilor, dar-mi-te pașii lor de pisică!

Veveriță privea răzând în barbă la truda bieților ruși, de a intra singuri de bună voie pe țeava mitralierei lui.

— Veniți, proștilor, veniți. Dacă ați putea să vă apropiați nevăzuți și nesimțiți ca și gândurile, mi-ați da ceva de furcăt! își spunea în sine eroul.

Supărat că vor să turbure odihna camarazilor săi, le pregătea în liniște o mare surpriză, care să-i coste întreaga lor piele.

— Mai bine ați fi dormit acolo în pacea bârlogurilor voastre! le mai aruncă mitraliorul mustrări în șoaptă.

Apoi trimite un agent la serg. T. R. Garancea Sterie, care are cu el un pistol rachetă, să-i arate ce se petrece în fața lor. Sergentul urma să lase pe ruși să se apropie la 50 m., apoi să arunce o rachetă albă pentruca el, Veveriță, să-i ia în primire, pe lumină. Pentru orice precauțiune, trezește pe toți oamenii din grupă.

La distanța hotărîtă, serg. t. r. Garancea trage racheta.

— Ii vezi, Marine? Uite-i în dreapta ta! strigă comandantul grupei, când racheta fâlfâind din aripi, înghite întreg întunerecul, slobozind în locul lui o lumină albă, binefăcătoare.

— I-am văzut pe întuneric, dar pe lumină. Și mitraliera îi la în primire așa cum știe ea mai bine. Grupa, ca să nu stea de geaba, se repede și ea cu toate armele în dușmanul venit să le turbure liniștea prețuită a nopții.

Buimăciți, bolșevicii vor s'o ia înapoi. Dar îi ține din spate, în loc, mitraliera lui Veveriță. Se termină repede cu ei, fiindcă Veveriță vrea să mai dea vreme de dormit camarazilor. El rămâne să păzească sectorul cu pricina ca nu cumva vreunul să scape sau să le vină cineva în ajutor.

In zorii zilei, împreună cu sergentul Garancea fac o vizită teatrului de luptă. Găsesc opt morți și 12 grav răniți.

In zori, mitraliorul Veveriță și-a scos fluerul dela brâu și a dat drumul melodiei unei doine oltenești, ca apoi s'o ia în bătute și sărite de nu mai știi, de ești pe front sau în sat la tine.

Petre Vidu-Boengiu
Reporter de război S. M. P.

ȘOIMII AVIAȚIEI ROMÂNE

Este ora patru dimineața. In copacii și stufișurile grădinilor sfărâmate a înflorit promoroaca. Trecem cu automobilul pe lângă colibele scunde și pe lângă mormanele de ruine pe ulița înghețată în direcția aeroportului unde se află aviatorii români de vânătoare. Totul este învestmântat în alb, ca o delicată auqarelă japoneză și înfășurat în ceață și ger. Femeile salutul aduc apă dela fântâni. Sunt înfășurate în resturi de uniforme vătuite de soldați sovietici, având în picioare pâslari greoi și poartă mantalele îmblănite cu cojoc și cu căciuli mari pe urechi. Din coșurile căsuțelor ese fum albicios care înalță sub formă de suluri drept spre cerul înghețat. Se văd prelutindeni camioane grele militare.

Ieși mdin sat, pe câmp. *Zărim* avioane arse care par cadavre imense de păsări preistorice, înălbite de zăpadă: sunt avioane bolșevice distruse de aviația română și germană.

Automobilul nostru s'a umplut de zăpadă. Am ajuns la postul de comandă. Coborâm în cazemată pe scara abruptă. Înăuntru este o căldură plăcută O sobă de teracotă duduie într'un colț. Comandorul ne întâmpină cu cordialitate și începem să discutăm imediat detaliile șborului viitor.

O incercare de spargere în stil mare a frontului de către bolșevici, cu tancuri și cu unități importante de cavalerie, a fost reperată de către avioanele de recunoaștere. Starea atmosferică este excepțional de defavorabilă. S'a anunțat de serviciul meteorologic o pătură groasă de nouri, vizibilitate micșorată și uneori ceață. Cu toate acestea inamicul trebuie imediat atacat în pozițiile sale de luptă. Orice pierdere de timp ar putea să pericliteze situația infanteriei noastre aflate în toiul luptelor. Aviatorii de vânătoare trebue să asigure paza bombadierelor. S'a făcut împărțirea roluri-lor. Ieșim afară din cazemată. Printre avioane se mișcă intens camioanele cu benzină. E o muncă aspră pentru personalul terestru al aeroportului expus crivățului. Catalizatoarele fac sgomot înăbușit.

Primul lanț de avioane este gata de plecare. StegurI albe de zăpadă se ridică în urma lor. Atmosfera este încărcată de zumzăitul lor. Rând pe rând, păsările se ridică și dispar în cenușiul lăptos al cerului de iarnă. Intre timp camioanele cu benzină aduc lichidul prețios și se încarcă munițiile în avioane. Urmărim lupta cu receptorul de la postul de comandă. Aviatorii de vânătoare pleacă imediat după bombardiere. Ascultăm rapoartele date prin radio:

— „Am ajuns bombardierele noastre. Am sburat peste pozițiile noastre și-am ajuns în sectorul comandat... Zburăm la trei sute metri înălțime și vizibilitatea este dificilă... Sub noi pe șosea, o coloană nesfârșită... Sunt tancuri și camioane cu benzină... Observăm cavaleria și infanteria... Primul val al bombardierelor noastre atacă... Bombele cad exact pe șosea... Jos, e panică și inamicul aleargă în toate părțile să se salveze... Tancurile ard... Cai aleargă înspăimântați pe câmpuri. Bombele cad mereu pe șoseaua plină de oameni, animale și material,... Șiruri de camioane ard... Bombardierele noastre se reîntorc. Sburăm pentru paza lor până la liniile noastre... Bombardierele se apropie de aerodrom... Am ajuns... Sburăm înapoi... Atenție cavaleria s'a strâns din nou pe câmp... Viraj la stânga, atac dela mică distanță cu armele de bord... Primele avioane au ajuns la inamic... Picaj... S'a tras în plin... Ne ridicăm iarăși și observăm cu acest prilej caii înebuniți de groază fără călăreți... Jos este iadul cu adevărat... Incă odată repetăm atacul... Ce se aude?... Atenție avioane inamice din dreapta... Strângem rândurile... Pilotăm spre inamic... Sunt opt avioane bolșevice de vânătoare... Incearcă să se înalțe deasupra noastră dar nu reușesc: ei, ci noi... Atacăm... Vânătorul inamic caută să scape... Conducătorul grupului nostru nu părăsește nici un moment... L'a lovit... Fum negru iese din el... După o explozie formidabilă cade jos... Viraj la stânga, fiindcă deasupra crângului se găsesc alte avioane inamice... Un bolșevic pleacă din cercul lor și vrea s'o ia spre casă... Mă țin după el... Se întoarce și trage, dar era prematur... Imi apare drept în țintă... O salvă de foc... Se clatină... Un steag alb și lung din explozia benzinei... Incepe focul și-l prăvălește în prăpastie... Imi ajung camarazii, sburăm împreună deasupra liniilor noastre.

Cu obrajii rumeniți de emoție eșim dela postul de comandă. Ascultarea luptelor vânătorilor noștri este ciudat de vie. Aerul de iarnă ne face bine. Zăpada scârțâe sub picioare. Ne ducem pe aerodrom. Bombardierele române se pregătesc de sbor. Camioanele cară bombe, care sunt amenajate în interiorul avioanelor. Pe lângă ele, piloții în haine de picle. Sunt figuri tinere și energice. Salută surâzători. Știu să arunce din picaj bombele direct la țintă. Sunt trimiși pretutindeni acolo unde sunt tancuri, cazemate, poduri, gări și fac o muncă exactă. Modul lor de luptă are nevoie de o sănătate de fier și de capacitatea rapidei percepțiuni și a unei hotăriri fulgerătoare. Se face o selecție chiar printre aviatorii tineri. Sunt șoimii aviației române.

Prin ceața cerului de iarnă se zărește primul grup de aviatori de vânătoare care se întorc. Aterizează primul avion. Victorie aeriană! Reîncepe mișcarea pe aerodrom. Se aruncă în sus căciulile. Aterizează și al doilea avion. Apoi, rând pe rând, păsările se așează la locurile lor, toată lumea se strânge în jurul avioanelor sosite, piloții se întorc cu figuri surâzătoare, în care se mai văd urmele încordării din timpul luptei.

Luăm masa de prânz cu piloții sosiți din luptă. Popota este instalată într'o casă părăsită unde e întinsă o masă lungă. Dejunul se compune dintr'o ciorbă deasă și dintr'o friptură gustoasă, la care se mai adaogă și o bună dispoziție. După masă o țigare bună, apoi, afară, pe aeroport.

Ne-am reîntors în sat spre seară După o masă substanțială ne-am dus în grabă la teatru. Un teatru pentru front. O sală lungă cu scaune și o scenă mică. „Soldații joacă pentru soldați", spune programul. Publicul este format din aviatori români și germani, infanteriști și tanchiști. Dau reprezentație și o grupă de ucrainieni. Cântă și dansează. Au un public recunoscător. Cântecele populare s'au refugiat pe scenă, după ce au fost cântate de popor, așa cum s'a întâmplat și cu frumoasele costume naționale înlocuite cu urâtele haine uniformizate ale „proletarilor".

După spectacol ne-am adunat cu câțiva aviatori de vânătoare la un pahar de vin. Avem ocazia să gustăm ospitalitatea legendară a românilor și camaraderia aviatorilor. Avem țuică și vinuri din țară. Se povestesc din lupte sau amintiri de acasă. Ne întoarcem târziu noaptea acolo unde suntem încartiruiți. Pe șoseaua principală se scurg șiruri de camioane fără întrerupere iar la gară trec trenuri fără sfârșit. Astfel am petrecut o zi la aviatorii români de vânătoare.

Iosef Strobach
reporter de război S. M. P. pentru aeronautică

Eroul bănățean — sergentul Partenie Frantescu

Mulți, foarte mulți dintre foștii studenți ai școlii politechnice din Timișoara trebue să-și mai aducă aminte de tânărul acela mărunt dar îndesat, brunet și cu privirile agere, care era Partenie Oprescu-Frantescu, ce conducea bufetul școlii.

Intr'un început de primăvară, ostașul Partenie Frantescu și-a părăsit serviciul atât de plăcut între studenți, plecând pe front, cu un batalion de pionerI.

Și pe front, însă, i s'a dat întrebuințare la bucătărie, pricepându-se la gătit. In sufletul său se petrecea de atunci o dramă, îl sugruma o dorință și se gândea undeva departe la copilașii săi. El dorea ca aceștia să devină fii de erou...

La data de 20 August 1942, cpt. Gh. Soiu, comandantul batalionului, îi comunică ordinul de demobilizare, fiind dintr'un contigent mai vechiu.

— Nu plec, domnule căpitan și nici nu mai vreau să fiu bucătar, răspunse apăsat soldatul Nicolae Frantescu.

— Bine, Frantescule, îi răspunde comandantul, cererea ta frumoasă ți-o aprob. Te repartizez într'o echipă din plotonul meu de șoc.

Incadrat în plotonul acesta de brave voluntari, comandat de locotenentul rezervist Ion Gh. Dumitrescu, este citat prin ordin de zi pe Divizie, pentru cererea sa de a rămâne pe front, și dat ca exemplu de brav ostaș Român.

Ca prim semn de răsplată, este avansat fruntaș și numit șef de echipă, din cele de sacrificiu, cum li se mai spune.

In cursul marșului dela Kerisch până în Caucaz, proaspătul fruntaș merge numai ca pândar pe botul unei mașini, ca să semnalez apariția avioanelor inamice. In ziua de 7 Octombrie, este dat să lupte cu echipa sa de șoc unui regiment de roșiori, din gloriosul delașament angajat din nou pe frontul din Abinskaja. Fruntașul Partenie Frantescu se remarcă în mod deosebit în cursul acestor lupte, cu echipa sa de trunchetoare de flăcări, având numai un singur rănit. Este avansat imediat caporal.

Căpitanul Gh. Soiu vrea să-l trecă în repaus câteva zile, știindu-l unul dintre cei mai bătrâni pionerI.

— Nu vreau, domnule căpitan, să mă odihnesc nici un ceas, până când nu iau „Virtutea Militară !..."

Intr'una din zilele următoare, companiile de pionerI ale cpt. Jenică Leon și locot. rez. Pavel Bozdrog, se pregăteau tocmai pentru un atac, spre a cuceri o cotă din masivul păduros al Caucazului, la Nord-Est Eriwanskij.

Atacul trebuia să fie precedat de o incursiune ; făcându-se apel la voluntarii din plotonul de șoc. Caporalul Frantescu cere insistent să fie dat pentru această incursiune. Cererea i se aprobă.

Dar la înapoierea din liniile dușmane, îi ajunse cel rău fiind rănit de un glonț mișelesc înfipt în pântece.

Prezentându-se singur la d-rul Pavel Glăvan, medicul batalionului, îi spune :

— Sunt caporalul Partenie Frantescu, dar scrieți acolo că sunt voluntar pe front. Aveți el o tainică presimțire și luo toate măsurile ca faptele sale să nu rămână anonime. Medicul îl priveste cu mândrie dar și cu îndurerare știind că rana îi va fi fatală.

După trecerea în lumea celor care nu cuvântă, eroul bănățean Partenie Frantescu a fost înmormântat în cimitirul eroilor din Abinskaja-Caucaz.

„Virtutea Militară", care îi va asigura creșterea dragilor săi copii, astfel cum visa el, i s'a dat post mortem împreună cu gradul de sergent, ca primului erou al batalionului de pionerI căzut pe frontul din Caucaz...

Serg. t. r. Ion I. Pogana
reporter de război S. M. P.

GHICITORI

Pe poduri ferecate
Trec mii nenumărate
Şi le taie capetele
Şi le schimbă numele?
(Moara)

*

In pădure născui
In pădure crescui
In oraş m'a adus
Cercei de urechi mi-a pus?
(Cobiliţa)

*

Şervetel învărgat
Peste mare aruncat?
(Curcubeul)

*

Sus tună, jos răsună
Ciorile s'adună.
(Biserica)

*

La cap pieptene
La spate seceră
La mijloc pepene.
(Cocoşul)

*

M'a trimes doamna de sus la cea de jos
Să ţeasă pânză fără de rost.
(Ceaunul)

*

M'a trimes doamna de sus
La doamna de jos
Să coasă cusătură
Fără neam de tivitură.
(Hârtia)

*

Câmpul alb, oile negre
Cine'le paşte le cunoaşte.
(Cartea)

*

Sus tună, jos răsună
Şi la mijloc horă.
(Putineiul)

*

Două fete ce port salbă,
Una neagră ş'alta albă,
Ne'ncetat se tot gonesc
Şi în veci nu se sosesc.
(Ziua şi noaptea)

*

Ce dulce şi mai dulce
Şi pe taler nu se taie?
(Somnul)

*

Este un moş bătrân tare
Duce o mie araci în spinare?
(Ariciul)

*

Am un grajd plin cu cai roşii
Când bagi pe negru
Ii scoate pe toţi afară.
(Cărbunii şi cleştele)

*

Săcâita vai de ea
Sade într'un vârf de nuia.
(Aluna)

*

La margine de crâng
Două blăni de blid
Lângă două blăni de blid
Doi luceferi
Lângă doi luceferi
O moară ferecată.
(Sprâncenele, ochii şi gura)

*

Găinuşe ciuse
Trece prin cenuşe.
(Luleaua)

*

Nalt cât casa
Verde ca mătasa
Amar ca fierea
Dulce ca mierea.
(Nucul)

*

Ce şade în apă
Şi nu putrezeşte.
(Limba)

*

Ce şade în apă
Şi nu se udă?
(Umbra)

*

Ce nu sunt trei în lume?
(Scară la cer)
(Punte peste mare)
(Şi fierul mădular n'are)

*

Sus copac
Jos copac
La mijloc
Carne de oaie.
(Scoica)

*

Eu n'am din natură
Nici limbă, nici gură,
Dar spui la oricare
Cusurul ce are,
Şi nu se mânie,
Ci va să mă ştie.
(Oglinda)

DE VORBĂ CU MEDICUL

III

Propovăduind contra beţiei, trebue să lămurim pe camarazii care ne citesc, că nu condamnăm pe cei care beau vin sau bere cu socoteală.

Când zicem „cu socoteală" înţelegem să nu bei pe stomacul gol, să nu bei prea mult ca să te îmbeţi, să nu bei vin prost, falsificat sau bere proastă.

Sf. Pavel în a sa epistolă către Timotei (I, 5, 23) scrie:

„Foloseşte-te de puţin vin pentru stomacul tău şi pentru desele tale slăbiciuni".

Şi medicii sfătuesc să beţi vin bun şi bere bună. Vinul se dă în anumite boli drept leac bun. Sub nici un motiv nu daţi fără sfatul medicului băuturi spirtoase. E o nenorocire.

Vinul în foarte multe împrejurări e întăritor.

Beţia, zice Sf. Ioan Gură de Aur, învăţat mare al Sf. noastre Biserici, e o turburare a sufletului, falşificarea gândurilor, pustiirea minţei şi sărăcia înţelegerei.

Un om beat e un om respingător, un bolnav care cade repede pradă bolilor şi morţii.

O femee beată e ceva de nedescris de urât.

Băuturile spirtoase ca ţuica, basamacul, horinca, secărica, trăscăul, licheururile şi vinurile falsificate sunt Satana şi Moartea în sticle. Medicii numesc alcoolism toate sdruncinările trupului şi sufletului omenesc ce le pricinuesc băuturile spirtoase.

Alcoolismul e una dintre cele mai mari urgii ale omenirei. E un mare pericol naţional. Alcoolismul pregăteşte trupul nostru ca să se îmbolnăvească uşor de orice boală, dar mai ales de oftică.

Alcoolismul strică în aşa fel creerul încât ajunge omul din cuminte, nebun; din om de treabă criminal; din om cu stare, sărac.

Copiii născuţi din părinţi alcoolici sunt slabi la trup şi la minte, sunt idioţi, dar mai ales epileptici.

Din cauza alcoolismului se îmbolnăvesc toate măruntaiele omului, dar mai ales: stomacul, ficatul, rinichii şi creerul.

Din cauza alcoolismului pier familii întregi şi astfel slăbeşte naţiunea.

Pe la sate e răul obiceiu să se dea copilaşilor ţuică. E o crimă strigătoare la cer.

La oraşe gem şi acum, din nenorocire, cârciumile. In loc ca oamenii să-şi adune banii pentru zile grele şi să-şi păstreze sănătatea spre folosul lor, al familiii şi neamului îşi otrăvesc trupul şi sufletul.

Nădejdea noastră, a acelora care avem misiunea să propovăduim adevărul, e mare, deoarece predica bună, creştinească şi omenească e ascultarea foarte adesea de Românii noştri, temători de Dumnezeu şi iubitori de patrie.

Noi — de aci — în fiecare clipă stăm de veghe ca sănătatea poporului nostru care a dat pildă de negrăit eroism, să fie aşa cum zice înţelepciunea: comoară de aur dată omului de Dumnezeu.

Respectând sfaturile medicilor şi ale preoţilor, spitalele nu se vor mai umple de bolnavi, căminurile nu vor mai fi cernite atât de des, leagănele nu vor mai fi goale, puşcăriile nu vor mai fi pline de criminali.

Poporul se va desvolta şi trupeşte şi sufleteşte, iar Dumnezeu îl va ocroti.

Dr. Od. Apostol

DESPRE LUCRURI ŞTIUTE ŞI NEŞTIUTE

TARGURI, oraşe. Origina tuturor oraşelor de astăzi o aflăm în alcătuirea unui târg în vechime (la întâlnirea drumurilor, la capătul văilor, la schele, la vad). Termenii târg şi oraş sunt sinonimi. Cele mai vechi de cari avem menţiune în T. Rom. şi Mold. există din sec. 13 (Câmpulung, Argeş, Baia). In sec. 14, târgurile din Ţara Rom. erau: Argeş, Câmpulung, Târgovişte, Târgşor, Brăila, Rucăr, Floci, Gherghiţa, Piteşti, Buzău, Râmnic, Văleni, Strehaia, poate Bucureşti. In Moldova: Baia, Siret, Rădăuţi, Suceava, Cetatea Albă, Neamţ, Hârlău, Iaşi, Roman, Trotuş, Bacău, Bârlad. In veacul 15-16 se desvoltară progresiv celelalte: Focşani, Cerneţi, Slatina, Craiova, Ocna, Jiu, în T.-Rom.; iar în Mold. Vaslui, Chilia, Piatra, Dorohoi, Galaţi, Huşi, Soroca, Botoşani, Tg.-Frumos, Cernăuţi, Tecuci. Câteva erau întărite (cetate), în deosebi cele „domneşti" (Aşa: Târgovişte, Câmpulung, Argeş, Bucureşti, Baia, Suceava, Iaşi, etc.). — In Transilv., cele mai vechi târguri cunoscute sunt fondaţiuni ale Saşilor din sec. 12-13, ajunse curând la înflorire ca centre comerciale: Sibiu, Sighişoara, Braşov, Cluj, Bistriţa, Mediaş, Sebeş, etc. Şi dincoace de munţi unele oraşe erau aşezări săseşti (Câmpulung, Târgovişte, Argeş, Râmnic, Baia, Siret, Neamţ).

Organizare. — Oraşele sau t. din T.-R. şi M. aveau în frunte, încă dela început, un judeţ (în Mold. şoltuz) şi un sfat ales de orăşeni (pârgari), cu atribuţii administrative şi de judecată. Mai multe din vechile târguri au avut privilegii, iar autonomia conducerii lor era recunoscută. — La 1833 Regul. organic reorganiză comunele urbane şi „Sfatul orăşenesc" compus din 4 membri. Consiliile comunale şi primarul cu organizarea actuală, sunt dela 1864.

• •

LICURA. Vlad voev. dracul a ridicat, pe la 1435, o mănăstire pe deal la Licura, lângă Ocnele-Mari în Vâlcea, căre întări moşia de acolo. Biserica a rămas în fiinţă până la 1902. — Pe culmea Licurei, ocne de sare părăsite, exploatate în vremea romană.

• •

LIEŞTI. Sat în jud. Tecuci, cunoscut din sec. 15. Un schit fiinţa încă acolo în sec. 18 (ruine).

Maiorescu. Fam. în T.-Rom., orig. din Transilv. — In M. (1811-64). Director al şcoalelor din T.-R. — Titu M., fiul său. Profesor de filosofie, literat, critic; om de Stat. Prim-Ministru la 1913, a prezidat lucrările tratatului de la Bucureşti (1840—1917).

• •

LOTRULUI, cetatea. Pe munte, la Golotren (Vâlcea), la vărsarea Lotrului în Olt, se afla cetatea dispărută a „Domnişorului", din sec. 13 (ridicată pe la 1233-35 de comitele Colrad). Castelul, cunoscut din diplomele regeşti maghiare sub numele de Lothorvar, era ruinat la 1453, când regele Ladislau îl dărui orăşenilor din Sibiu cu sarcina de a-l drege, ceeace nu s'a făcut. Ruinele lui existau încă la 1730.

• •

RASBOIUL DIN 1877 pentru Independenţă. După isbucnirea conflictului ruso-turc, în urma unei convenţii (16 Apr. 1877), România lasă trecerea armatei ruse prin ţară, fapt care o puse în ostilitate cu Turcia. Ruşii ajungând într'o situaţie critică în Bulgaria, Ţarul chemă în ajutor pe Români, cari trecură Dunărea la 1 Sep. (20 Aug. st. v) spre Plevna. Principele Carol fu numit comandant a armatei unite de operaţie. Românii luară reduta Griviţa. Plevna, puternic investită, căzu la 28 Nov.: predarea lui Osman-Paşa înseamnă înfrângerea Turcilor. Urmară operaţii secundare. In Feb. 1878, armistiţiu. Pacea de la San-Stefano (2 Martie), închee răsboiul prin luarea de Ruşi a Basarabiei de jos, cedarea Dobrogei, independenţa. Congresul dela Berlin consfinţi, în ce ne privea tratatul dela S.-S. — v. s Plevna şi celelalte nume).

*

MASURI VECHI (în T.-Rom. şi M.) — De lungime: — STANJENUL (1 m. 962, al lui Şerban-Vodă; 2.23 în Moldova). Numire de origină slavă (sajen); avea 8 palme. — PALMA, străveche măsură a T.-R. (echivalentă cu „piciorul" din alte ţări), se împărţea în 8—12 degete. — PRAJINA erea 3 stânjeni sau 24 de palme. — FUNIA (sau otgonul) erea de zece stânjeni. — PASUL, mai puţin de cinci palme. PUMNUL avea aproximativ 2 treimi de palmă. — Pentru întrebuinţări comerciale (postav, pânză, etc.) erea COTUL (0 m. 664), împărţit în 8 rupi, şi un RUP în 2 grei.

De suprafaţă. Inainte măsurătorile se făceau pe o dimensiune, în curmeziş, cu măsurile de lungime, palmă sau stânjen. Numirile de DELNIŢA (întindere unică, cam 40—45 stnj. pătraţi), jerebie, pământ, funie, sfoară, răzor chingă, întrebuinţate în actele vechi, nu aveau o întindere precisă, ci valoare convenţională după localităţi. — Măsuri de suprafaţă propriu zisă se întrebuinţau rar. POGONUL din T.-Rom. are 24 de prăjini lung. şi 6 lat. 1296 stânj. p., sau 5012 metri p.). FALCEA, rămasă ca măsură numai în Mold., de 80 prăjini lung. şi 4 lat. (320 prăj. pătr. = 14322 metr p.), fusese folosită în sec. 16-17 în T.-Rom. ca şi pogonul, însă pentru întinderi mai mici, dar nu se ştie cât reprezinta aici.

De greutate. Măsura curentă erea OCAUA (împrumutată de la Turci). O oca (= 1 kg. 280 gr.) avea 4 LITRE, a câte 100 Dramuri (Dramul avea 2 tenghiuri). In loc de oca, înainte de sec. 17, întâlnim numele de COP. — Pentru cantităţi mari: MAJA în sec. 16-17, cam 50 kg. — POVARA (sec. 16-17) erea cam de 120—125 ocale. Equivalent cu cu povara erea TARUL. — UN CANTAR avea 45 ocale.

De capacitate. LITRA o măsura curentă (= 0 litru 32), de 100 DRAMURI. Patru litre făceau o OCA. — VADRA pentru lichide, erea de 10 ocale (cam 14 litri act.); vadra „nouă" de 10 litri. — CABLA, veche măsură pentru grâne, în sec. 14-16, = găleata. — GALEATA pentru grâne, întrebuinţată în T.-R. până pe vremea lui Matei-Vodă, erea echivalentă cu BANIŢA de apoi. Baniţa erea de 20 ocale (şi se mai chema şi DIMIRLIE). — Cinci găleţi făceau un MERTIC. In Moldova MERŢA avea 10 dimirlii (baniţe). — După vremuri, 8—20 baniţe (400 ocale) făceau o CHILA măsura obişnuită a grânelor încă din s. 16. — OBROCUL (sec. 16-8) erea de 440 ocale (obroc mare), iar jumătatea erea o. mic. — COLOADA, în sec. 15 în Mold., pentru grâne, avea 4 găleţi. — Mai ereau şi alte măsuri ocazionale (străine), locale sau rar întrebuinţate.

SOCOTELI DE PETRECERI

RASPUNSUL SOCOTELILOR DIN NUMARUL PRECEDENT

120. Se pot schimba de 5 ori:

1	2	3
2	3	1
2	1	3
3	2	1
1	3	2

121. O pungă trebue tăiată.

122.

123.

124.

125) Unul întreabă pe o fată mare câţi ani are. Ea răspunde: Am atâţia câţi am: mama are de două ori pe atâţia, iar tata cu 10 ani mai mult decât mama. Toţi avem 100 de ani.

De câţi ani era fiecare?

*

126) Un om are de trecut peste puntea unei ape, un lup, o capră şi o varză. Pe punte nu putea trece decât el singur, ori cu lupul, ori cu capra, ori cu varza.

Dacă lua lupul, rămânea capra care mânca varza, dacă lua varza rămânea lupul şi mânca capra. Dacă ducea capra, trebuia să ia şi varza, — ori lupul, lucru greu şi aşa şi aşa.

Cum trebuia să facă?

*

127) Să scrieţi o mie cu cifre, dar fără să puneţi zeruri (mule).

*

128) Iată un pătrat cu o cruce

înfăţişat din 12 chibrituri. Schimbaţi locul a 2 chibrituri, ca să formaţi o figură cu 6 pătrăţele.

*

129) Pe un mal de apă stau 3 băeţi, iar dincolo 3 fete. Băeţii trec la fete şi apoi vor să treacă pe celălalt mal cu toţii. In luntre nu încap decât doi. Ei vor ca pe mal să nu rămâie niciodată un băiat fără fată, ori unul cu mai multe. Cum vor trece?

*

130) Să se înmulţească 14 cu un număr, dar să ne dea 14.

Reportajele Zilei

Din țară

Cu gândul la cei căzuți...

Sărbătorirea Zilei Eroilor de către comunitatea germană din București, care a avut loc Duminică 21 Martie, s'a înfățișat printr'o manifestare a legăturii tuturor germanilor cu luptătorii de pe front, și prin comemorarea eroilor căzuți, totodată exprimată printr'o nouă întărire a legăturii armatelor germano-române.

Ministrul Germaniei, Manfred Freiherr von Killinger, a spus cu acest prilej, următoarele:

„Pretutindeni unde se află omul german, pretutindeni unde răsună limba germană, toți ne gândim la această zi a eroilor căzuți. Ne-am adunat și aici la București pentru a ne îndrepta gândurile către bărbații cari și-au dat viața împlinindu-și cea mai nobilă datorie față de popor, Reich și Fuehrer".

Fanfara Comandamentului German local a intonat un marș funebru, după care generalul de Cavalerie Hansen a spus:

„In mijlocul uriașei încrâncenări cu puternicul dușman care amenință pe uscat, pe apă și din cer, poporul german, germanii de pretutindeni și mai cu seamă armata, cinstește în această zi eroii căzuți în război. Și germanii etnici din România s'au adunat în capitala țării aliate, aducând în acest cimitir prinos de cinstire eroilor căzuți. Faptul că la această cinstire iau parte și o numeroasă delegație a armatei române, în frunte cu ministrul Apărării Naționale, generalul Pantazi și șeful Marelui Stat Major general Ștefănescu, este un semn al legăturii armatelor română și germană, pentru care mulțumesc aici în numele d-lui ministru".

Solemnitatea a luat sfârșit printr'o urare a ministrului Germaniei Freiherr von Killinger, adresată Majestății Sale Regelui, Mareșalului Antonescu, Conducătorul Statului și camarazilor din vitează armată română.

Ofițeri decorați

Prin Inaltul Decret Nr. 653 din 12 Martie 1943, s'a conferit Ordinul Militar „Mihai Viteazul" clasa III-a, Generalului de Divizie Gherghe Radu, pentru priceperea, energia și destoinicia cu care a comandat Divizia în grelele lupte de încercuire dela 21—24 Noembrie 1942.

Idem, prin Inalt Decret Nr. 662 din 12 Martie 1943, s'a conferit Ordinul Militar „Mihai Viteazul" clasa III-a, Căpitanului Dobrescu A. Alexandru, pentru bravura, priceperea și inițiativa de care a dat dovadă cu ocazia executării misiunilor izolate cât și în cadrul regimentului pe câmpul de luptă.

In zilele de 4—5 August 1941, în luptele dela Marara pătrunde cu detașamentul ce comanda 15 Km. înapoia frontului inamic, distruge calea ferată la Vest de Lubasewka; interceptează comunicațiile inamicului și capturează prizonieri și diferite materiale.

S'a distins deasemenea în executarea unui contraatac dat cu escadronul său în noaptea de 9/10 Septembrie 1941, asupra localității Mihailowka (pe Nipru) ce fusese ocupată de inamic, restabilind situația precum și în acțiunile întreprinse între 9 Noembrie 1941—20 Ianuarie 1942 la Sultanowka, Iwanowka, regiunea Alienna-Valea Karasu, cota 19,8 (4 Km. Sud-West Dsathora) reușind prin curajul și energia sa, să respingă pe inamic și să captureze prizonieri și material de război.

Idem, prin Inalt Decret Nr. 572 din 3 Martie 1943, s'au conferit decorațiunile de război, ofițerilor generali din Armata Germană, după cum urmează:

Ordinul Militar „Mihai Viteazul Clasa III-a'

Generalului de Corp de Armată Weizel.

Ordinul „Steaua României' cu Spade în gradul de mare ofițer cu panglica de „Virtute Militară"

Generalului de Corp de Armată aeriană Vierling Albert.

ORDINUL „Coroana României" cu spade în gradul de mare Ofițer cu panglica de „Virtute Militară"

Generalului de Divizie Fiebig Martin.

FRĂȚIA DE ARME ITALO-ROMÂNĂ

„Virtutea Militară" dăruită unui erou italian

Frățietatea de arme italo-română are ca temei sângele dăruit împreună de eroii celor două țări în lupta comună împotriva marelui vrăjmaș de totdeauna al civilizației: barbaria rusească. Pe frontul de răsărit, unde gloriașii oștași români au scris una din cele mai strălucitoare pagini din câte cunoaște istoria omenirei, vitejia și spiritul de jertfă al camarazilor italieni s'a încununat de aceiași aureolă. Pe acest front eroul Donato Briscesi — eroul dela Nicolaevca, cum l-au numit camarazii lui români — ne-a dat o nouă și măreață pildă de spiritul combativ al italienilor. Iată motivarea Medaliei de aur pentru Virtute Militară ce i-a fost acordată pentru înaltele sale fapte de arme: „Pontonier, șeful unei secții de mitraliere, într'o crâncenă luptă împotriva unor însemnate forțe inamice, a pornit cu oamenii săi de atac, dovedind o îndrăzneață ginile omenești".

hotărâre, dar care a avut ca răsplată gravele pierderi pricinuite vrăjmașului. Deși au căzut mai mulți servanți și fusese rănit, caporalul major Donato Briscesi a rămas la postul său de luptă îndemnând oștașii săi la rezistență și asigurând tirul eficace al armei. Rănit a doua oară la cap de o schijă de brand, conștient de situația critică pricinuită de grava amenințare inamică, totuș a refuzat orice îngrijire și a continuat să lupte cu îndârjire. După ce i-a fost scoasă din funcțe arma, a pornit în fruntea supraviețuitorilor căutând să stăvilească încăodată pe inamic printr'un atac cu grenade ofensive. A luptat până când lovit de moarte de o rafală de mitralieră, a căzut ca un erou, mânăru de a fi împiedecat pe inamic să înainteze, printr'un efort care a depășit mar-

„ROMÂNIA IȘI CUNOAȘTE DRUMUL"

Sub titlul „România își cunoaște drumul", un ziar german analizează ținuta politică și militară a României.

Intre România și Soviete, Nistrul a însemnat timp de 25 de ani o graniță roșie. Trecerea ei însemna pentru bolșevici drumul spre Europa și spre Balcani. Acest adevăr îl știu astăzi și țăranii din Românie. De aceea, un compromis între România și bolșevism este imposibil, oricât s'ar formula aceasta la Washington și Londra. Din aceste motive, România va duce lupta până la capăt cu toate mijloacele.

Frontul intern român este la înălțime, dovedindu-se demn de jertfa eroilor dela Stalingrad și Don. Soarta care așteaptă pe fiecare, în cazul biruinței bolșevice, este clară pentru toți.

Douăzeci și patru de ani dela înființarea fasciilor de luptă

Silințele Ducelui pentru menținerea păcii

Manifestațiile cu prilejul celei de a 24-a aniversare dela întemeierea fasciilor de luptă au început Marți dimineața în capitala Italiei printr'o ceremonie foarte simplă.

Mutilați de război și din timpul revoluției fasciste, foști luptători și reprezentanți ai armatei, miliției fasciste și tinerimii fasciste a Lictorului, au făcut de gardă în fața osuarului partidului fascist.

Insignele partidului fascist au fost duse apoi la palatul Veneția sub escorta unei centuri de luptători și vechi membri ai partidului.

Mulțimea numeroasă, care se găsea adunată pe piața Veneției, a manifestat călduros în momentul când insignele partidului au fost așezate în balconul palatului Veneția.

Ziarele italiene consacră lungi articole sărbătoririi zilei de 23 Martie, adică aniversării întemeierii fasciilor.

Poporul italian nu are azi decât o singură credință: Mussolini și singură certitudine: victoria.

Fascismul a mers totdeauna pe aceiași linie dreaptă. Cu toate manevrele prin care democrațiile au zădărnicit pactul în patru, cu toate sancțiunile impuse de Anglia și organizate de Societatea Națiunilor. Mussolini nu a renunțat la programul său de restaurare și de colaborare europeană. Mussolini este acela care a reușit să salveze pacea la Muenchen. dar Muenchenul nu a fost decât un scurt armistițiu, cu toate că aceia cari au încercat să impună Italiei sancțiunile s'au arătat recunoscători față de intervenția Ducelui. Hotărîrile dela Muenchen nu au fost acceptate de Anglia și de Franța decât pentru a câștiga timp și a se pregăti mai bine pentru războiul pe care-l puneau la cale.

Astfel, după Muenchen, democrațiile au luat cu mai multă vigoare politica lor menită să încercuiască Italia și Germania, adică politica ce în mod fatal trebuia să ducă la conflictul mondial.

După ce amintește că dată fiind starea actuală a lucrurilor ar fi inutil să se mai insiste pentru precizarea răspunderilor celor care au declarat războiul, fiindcă ele sunt în mod definitiv stabilite, ziarul „Messagero" termină prin afirmația că războiul actual este pentru Italia și aliații săi un război defensiv și că războiul dus de popoarele legate prin pactul tripartit este în realitate războiul purtat de popoarele ce suferă din cauza stăpânirii Marei Britanii, și care sunt totdeodată amenințate de bolșevism.

Rolul Italiei în această luptă este hotărît de Istoria sa, de cultura sa și de trecutul său milenar.

Tâlcul unei numiri în Rusia Sovietică

In cercurile politice din capitala Reichului s'a luat notă cu interes de numirea lui Korneiciuc în postul de comisar ajutor al afacerilor străine al Uniunii Sovietelor.

Numirea tocmai a acestui om — care a scris de curând, din însărcinarea lui Stalin, cunoscutul articol din „Pravda" în care se lua atitudine hotărîtă împotriva planurilor guvernului fantomă polonez din Londra,— în unul dintre posturile cele mai însemnate ale Uniunii Sovietelor dovedește încă odată hotărîrea lui Stalin de a urmări realizarea planurilor sale pentru Europa, indiferent de prelinsele planuri pentru după război ale Angliei și Statelor Unite.

Dacă ar mai exista în unele țări vreo îndoială asupra adevăratelor intenții ale Uniunii Sovietelor față de micile state ale Europei — se spune aci — ele au fost înlăturate prin numirea lui Korneiciuc, care în articolul menționat spune că „este o nebunie să se creadă că ar mai putea exista vreodată un Lemberg polonez".

Oamenii lui Giraud săvârșesc acte de teroare

Așa zisul consulat pe care Giraud l-a organizat la Tanger a trimis ordin de mobilizare tuturor francezilor ce locuesc în zona Tangerului.

Agenții lui Giraud se năpustesc asupra tuturor supușilor francezi, dintre care 10 la sută au rămas credincioși guvernului francez din Vichy.

Acești agenți declară că americanii urmează să ocupe în curând toată zona dela Tanger și că ei vor împușca sau vor aresta pe toți francezii care nu vor da ascultare ordinului de mobilizare.

In Africa de Nord teroarea sporește din ce în ce mai mult. La Casablanca au fost împușcați 16 musulmani, iar alți trei au fost condamnați la muncă silnică pe viață pentrucă au declarat că înțeleg să rămână credincioși guvernului din Vichy. La Mecnes au fost împușcate numeroase persoane, iar la Casablanca chiar un spaniol a fost condamnat la 6 luni închisoare fiindcă nu a salutat drapelul american.

Ce se spune în Germania despre discursul lui Churchill

Sub titlul „Churchill nu are program", un ziar german se rostește asupra ultimului discurs ținut de premierul britanic.

Vorbele lui Churchill, scrie ziarul, nu au făcut altceva decât să arate că Anglia lui Churchill nu are program nici în politica internă, nici în cea externă.

Se dau acum sfaturi națiunilor europene, care au fost atât de des înșelate cu făgăduielile engleze, să hotărască de propria lor soartă și, cum explică mai departe ziarul, să se alăture unui „consiliu al Europei", ce se va înființa pe viitor.

Churchill s'a ferit să precizeze dacă în acest consiliu Stalin sau Roosevelt ar avea președinția.

Planul de patru ani, menționat de Churchill, este socotit ca fiind o copie a unei idei național socialiste.

Pe cât de caraghioasă este încercarea lui Churchill de a acapara Europa, pe atât de încurcat este și planul său de pentru ani.

Ce soartă pregătește Anglia statelor mici

In legătură cu discursul pe care l-a rostit Duminecă la Londra, și în care primul ministru britanic a spus că statele mici nu se pot bucura de aceleași drepturi ca statele mari. d. dr. Schmidt, șeful oficiului de presă german a atras luarea aminte că:

„Finlanda, Statele Baltice, Polonia, Țările Dunărene și Țările Baltice se vor găsi în viitoarea Europă churchilliană de mâine în situația unor batalioane, care vor sprijini comandamentul suprem

Moartea ambasadorului german la Madrid

Ambasadorul Germaniei la Madrid, Adolf von Moltke, a murit, în urma unei operații de apendicită la care fusese supus în ziua de 18 Martie.

Ambasadorul von Moltke fusese numit la Madrid la 1 Ianuarie 1943.

ULTIMELE ȘTIRI

INTERNE

Ofițeri înaintați în grad

In „Monitorul Oficial" a apărut o mare mișcare în armată, cuprinzând numeroase înaintări în grad de ofițeri generali, superiori și inferiori, atât activi cât și de rezervă.

Pomenirea eroilor

Asociația voluntarilor de război a închinat o adunare a sa pomenirii Eroilor Martiri căzuți pe câmpurile de luptă pentru apărarea credinței și hotarelor strămoșești.

D. g-ral Cica Constantin, delegatul special de M. A. N. pentru adunarea generală, a arătat contribuția patriotică adusă de asoc. voluntarilor de război, care a reușit să organizeze această mălțătoare festivitate.

Sfințirea unei troițe

Duminică dimineață, într'un cadru ostășesc, s'a desfășurat în cazarma unui Regiment de Călărași, solemnitatea sfințirei troiței ridicată în memoria ofițerilor și soldaților Regimentului, căzuți pe frontul de răsărit.

Pioasa ceremonie a început printr'un serviciu religios săvârșit de Sf. lor pr. lt. col. Georgescu Gh., confesorul garnizoanei, pr. cpt. Ianculescu Miron și pr. cpt. Marinescu Gh.

După slujba pentru pomenirea sufletelor ostașilor căzuți pe front, s'a sfințit troița ridicată în curtea cazărmei, ca omagiu eroilor Regimentului.

D. colonel comandant a rostit apoi o scurtă cuvântare, proslăvind memoria celor căzuți pentru Patrie, Rege și Conducător. D-sa a încheiat astfel:

„Troița ce am ridicat și sfințit astăzi, este simbolul aducerii aminte în orice clipă de bravii eroi cari s'au jertfit acolo departe pentru ocrotirea contra încălcării pământului strămoșesc și traiul în liniște al familiilor lor. Sacrificiul vieții lor va fi pentru viitorii ostași cea mai vie pildă, care va încuraja și oțeli pentru a-i răzbuna".

Scutiți de prestație

Dela îndatoririle prestației pentru drumuri sunt scutiți: invalizii de război, instructorii premilitari, militarii activi delegați ai satelor, văduvele de război, femeile căsătorite, minorii și femeile necăsătorite sau văduve, cari nu posedă cel puțin un car și două vite îrăgătoare sau un venit impozabil minimal, care se va stabili prin regulament; infirmii incapabili de muncă și bărbații și femeile peste 60 ani, ambele categorii dacă nu posedă cel puțin un car și două vite îrăgătoare sau un venit impozabil minimal, care se va stabili prin regulament.

Persoanele mobilizate sau concentrate sub arme sunt scutite de executarea prestației în întregime sau parțial proporțional cu durata mobilizării sau a concentrării, după o scară care se va stabili prin regulament. Mobilizații pentru lucru nu intră în această categorie.

Totodată, Monitorul Oficial publică următorul decret lege:

Pe tot timpul războiului și până la data fixată prin decret pentru trecerea armatei pe picior de pace, se scutesc de prestația pentru drumuri prevăzută de art. 167 din legea administrativă personalul muncitoresc lucrători calificați și necalificați, mobilizați pentru lucru or rechiziționați, care lucrează pentru înzestrarea armatei la întreprinderile de Stat sau particulare militarizate, dacă salariul lunar cuvenit este inferior sumei de 5000 lei.

Funcționarii trebue să aibă măști

Un comunicat pune în vedere întreprinderilor de stat și particulare, precum și tuturor funcționarilor și lucrătorilor că organele de control ale Comandamentului Apărării Pasive au ordin de a încheia acte de trimiterea în fața instanțelor judecătorești, până la 1 Mai 1943, tuturor funcționarilor și lucrătorilor găsiți fără măști contra gazelor.

Se atrage atențiunea că Legea Măștilor prevede, pentru cei găsiți fără măști, pedeapsa cu amenda de: 2.000 lei până la 10.000 întreprinderilor care au un număr mai mic de 10 salariați; 10.000 lei până la 50.000 întreprinderilor care au 10—500 salariați; 20.000 lei până la 200.000 întreprinderilor care au mai mult de 500 salariați.

EXTERNE

Ravagiile bombardamentelor americane asupra Franței

După cum comunică corespondentul Agenției „Stefani", consiliul municipal din Saint Nazarie a publicat o dare de seamă completă asupra devastărilor pricinuite de ultimul bombardament aerian efectuat asupra orașului de aviația americană. Sunt dărâmate 60 la sută din toate casele civile, iar 20 la sută nu mai pot fi locuite. Printre clădirile distruse sunt trei biserici, spitalul comunal, maternitatea, arhivele comunale, mai multe școli și toate băncile.

In Germania lucrează un milion de muncitori străini

Reichsstatthalter și Gaulelter, comisar general al muncii germane, la o mare întrunire ținută în sala Westfalia din Dortmund s'a ocupat de munca pe care lucrătorii străini o prestează în Germania.

Un milion de lucrători străini, dintre care numeroși erau socotiți până acum ca fiind inamicii noștri, sunt totuși gata să lucreze în Germania, deoarece cunoscând țara și pe germani ei au înțeles prea bine că tot ce s'a spus pe timpuri despre Germania nu erau altceva decât minciuni răspândite de propaganda străină ce dușmănea Germania.

Pierderile anglo-americane

O revistă care apare în America scrie într'unul din numerile sale următoarele:

Marile pierderi navale ale puterilor aliate fac cu neputință, în acest an, o ofensivă în Vest. Deasemeni este cu neputință să se dezlănțuiască o acțiune mai mare în Pacific.

„Fundul Atlanticului este pavat cu stocurile rămășițelor de alimente, de materiale de armament și de vase ce trebuesc acum înlocuite".

Nimeni nu va trebui, deci, să se mire dacă se vor înăspri raționalizarea și lipsurile, acestea fiind urmările de neînlăturat ale dezastrului.

Bolșevicii și-au pus ochii pe statele scandinave

După cum anunță o tiegramă din Washington, cercurile parlamentarilor americani de origine scandinavă sunt foarte neliniștite de o cerere pe care ambasadorul sovietic Litvinov a făcut-o ministrului britanic Eden.

In cursul unei convorbiri, Litvinov a subliniat cu precădere că regiunile scandinave trebuesc lăsate Rusiei cel puțin pentru instalarea acolo a unor puncte de sprijin, pentrucă atât pe coasta Atlanticului, cât și la ieșirea mării Baltice, Rusia Sovietică are mari interese de siguranță.

Mobilizare generală insula Cipru

Pe insula Cipru a fost proclamată mobilizarea generală, care se întinde asupra tuturor bărbaților în etate dela 20—45 ani. Femeile sunt obligate să muncească pe câmp sau străzi, unde vor trebui să înlocuiască bărbații.

Stârpirea bandelor din Bosnia

După cum scrie presa croată, acțiunea de curățire contra partizanilor din districtele Bosniei de Sudvest continuă cu succes. Pe înălțimile platouri ale munților Carst au avut loc, în repetate rânduri lupte crâncene cu aceste bande din care mii de partizani au fost distruși. Numeroase ascunzători ale bandei au fost luate cu asalt și distruse.

Un mare număr de familii țărănești au fost eliberate.

Lupta patrioților irlandezi

Fuga patrioților irlandezi încarcerați formează unul din episoadele cele mai cu tâlc ale luptei pe care irlandezii o duc fără preget pentru eliberarea patriei lor de sub domnația britanică.

Acești patrioți s'au refugiat pe teritoriul liber al statului irlandez. Anglia nu a renunțat la urmărirea lor. Ea a cerut dela guvernul statului liber extrădarea lor.

Comuniștii englezi și Moscova

Comuniștii englezi au trimis o scrisoare partidului laburist, continuând astfel încercarea sa de a se apropia de partidul laburist.

Prin această scrisoare, comuniștii englezi pretind ca partidul comunist din Anglia să rămână totuși independent și să se administreze el însuși.

Ziarul partidului laburist respinge noua încercare a comuniștilor, pe motivul că partidul comunist nu este o organizație democrată, deosebindu-se foarte mult din acest punct de vedere, de partidul laburist. Partidul comunist este o minoritate condusă de internaționala dela Moscova. Atât timp cât partidul comunist se bazează pe Komintern, el nu poate să se bucure de libertatea și independența democratică, neputând deci să adere la programul partidului laburist.

SITUAȚIA PE TOATE FRONTURILE

TRUPELE GERMANE AU OPRIT OFENSIVA SOVIETICĂ DIN SECTORUL OREL

Marea contraofensivă germană, care a început la 13 Februarie 1943 între Nipru și Donet a pus capăt bătăliei de apărare de la Orel.

In lupte cari au durat aproape 2 luni, diviziile germane au obținut o victorie împotriva unei superiorități zdrobitoare a sovieticilor, în ceeace privește numărul oamenilor și calitatea materialului. Ocuparea Harcovului împreună cu ocuparea liniei Donețului constituesc un eveniment de o importanță capitală.

Timp de mai multe săptămâni, diviziile germane care operează în regiunea Orel au trebuit să se mărginească la propriile lor forțe, fiind chemate să țină piept trupelor sovietice, care atacau în mase pe un front de mai multe sute de chilometri. Succesul strategiei germane care a izbutit să zădărnicească toate încercările bolșevicilor de a străpunge flancurile și de a ajunge în spatele frontului dela Orel, a dovedit calitatea excepțională a comandamentului german și spiritul trupei.

Sovietele, după istovirea totală a primei lor formațiuni de șoc, au aruncat la sud-vest de Sachinici și Orel diviziile dela Stalingrad întrucâtva refăcute. Incercarea sovietică se sfărâmase însă în fața contraofensivei germane din regiunea Nipru și Donet, care deschisese o spărtură mare în dispozitivul sovietic.

In cele opt săptămâni de lupte grele din bătălia de iarnă pentru Orel, sovieticii au pierdut 10594 prizonieri, peste 150.000 morți și în plus 1061 tancuri, 435 tunuri și nenumărate alte arme au fost capturate sau nimicite.

Activitatea ofensivă sovietică a scăzut și în celelalte sectoare ale frontului, unde ei mai dețineau o oarecare inițiativă. Marile pierderi suferite în zilele precedente de formațiunile bolșevice dela Spass, Demenskoe, ca și pe frontul dela Leningrad și dela lacul Ladoga, au sdruncinat vădit moralul elementelor sovietice de șoc. Prizonierii luați în această regiune de germani, au declarat că din primele zile de atac divizia lor a pierdut peste 50 la sută din efective, morți și răniți. A doua zi au trebuit să atace din nou după ce divizia fusese întărită cu regimente de pușcași proaspăt aduse. Soarta acestora a fost însă asemănătoare cu aceea a primelor elemente de șoc.

PRIMELE MIȘCĂRI OFENSIVE ALE ANGLO-AMERICANILOR IN TUNISIA AU FOST RESPINSE

In cursul zilei de 20 Martie, anglo-americanii au deslănțuit mult așteptata lor ofensivă. Armata 8-a britanică a trecut la atacul liniei Maneth, în timp ce armata 5-a americană a pornit în sectorul Gafsa spre coasta mării, iar armata 1-a britanică în spre Bizerta și Tunis.

Operațiunile combinate anglo-americane au putut fi însă oprite pe întreg frontul.

Atacul armatei 5-a americană a fost oprit în munții dela est de Maknassy, fără ca trupele germano-italiene să fi fost nevoită să facă apel la formațiunile de rezervă. De asemenea un atac american către sud est de prima direcție de atac a dat greș în fața dârzei apărări a trupelor mobile germane și italiene.

Un deosebit de important succes defensiv a fost înregistrat de formațiunile motorizate ale Mareșalului Rommel împotriva corpului britanic „de pustiu". Corpul britanic atacase din flanc și din spate linia Mareth, venind din direcția Ksar Rhilane. In timp ce chiar în ziua de 21 Martie, puternice dotațiamente de siguranță germane și italiene opriseră mișcările de atac britanice, rezerve germane de intervenții au trecut în ziua de 22 Martie la un puternic contraatac care a aruncat departe înapoi pe britanici în pustiul sărat, pricinuindu-le pierderi grele.

Astfel, prima încercare a americanilor și britanicilor de a disloca linia Mareth, printr'o manevră de forță, a dat greș, deși aceștia au aruncat în luptă un mare număr de oameni.

Este probabil însă, că anglo-americanii, vor repeta prima lor încercare eșuată. Zilele următoare vor preciza fără doar și poate viitoarea desfășurare a operațiunilor.

Societatea Națională de Editură și Arte Grafice „DACIATRAIANĂ", București, str. Sărindar 5-7-9 (tel. 3.84.30 înmatr. sub Nr. 156/942 la Reg. Of. Comerțului București.
Tipărită la 25. III. 1943